

DNI OBCE
19.- 20. august 2023

Uznesenia z obecného zastupiteľstva

Mimoriadne obecné zastupiteľstvo (OZ) sa konalo piatok 14. júla 2023, prijalo tieto uznesenia:

- **č.107/2023** – OZ schválilo program zasadnutia obecného zastupiteľstva s pozmeňujúcim návrhom: Za bod 6 zaradiť Prerokovanie Kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľností – chodníky.
- **č.108/2023** – OZ vzalo na vedomie Stanovisko hlavnej kontrolórky obce k zmene rozpočtu obce na rok 2023 – úprave č.6 bez pripomienok.
- **č.109/2023** – OZ schválilo Zmenu rozpočtu obce na rok 2023 – úpravu č.6 s pripomienkou:
  - rozčleniť položku na výdavkovej stránke v riadku Projekt Interreg na sumu 37.361,32 €;
  - prefinancovanie projektu a sumu 2.638,68 €
  - spoluúčasť na financovaní projektu.
- **č.110/2023** – OZ schválilo:
  - zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci;
  - zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške rozdielu celkových výdavkov projektu a poskytnutého NFP v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci v sume 2.638,68 €.

- **č.111/2023** – OZ schválilo zámer spracovať „Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja“ na roky 2024–2030 a „Plán komunitného rozvoja sociálnych služieb“ na roky 2024–2030 bez pripomienok.
- **č.112/2023** – OZ schválilo podanie žiadosti pre projekt Interreg VI-A v spolupráci s Mestom Uherské Hradištie – obnova časti NKP Hradu Beckov.
- **č.113/2023** – OZ uložilo OcÚ uzavrieť s Hrad Beckov, n.o. dodatok k jestvujúcej zmluve k uvedenému projektu, v ktorom n.o. zaviazuje k nasledovnému plneniu:
  - Zaplatenie spoluúčasti 8% Obci Beckov.
  - V prípade, že nastane požiadavka na práce navyše, bude Hrad Beckov, n.o., tieto finančné prostriedky preplácať Obci Beckov (po odsúhlasení oboma stranami).
  - Ak MIRRI SR vygeneruje pri kontrole VO neoprávnené náklady na projekt, bude ich hradit' Hrad Beckov, n.o.
  - V prípade, že bude musieť čerpať na daný projekt Obec Beckov preklenovací úver, úroky spojené s týmto úverom bude hradit' Hrad Beckov, n.o.
- **č.114/2023** – OZ schválilo kúpu nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v obci Beckov,

okres Nové Mesto nad Váhom, katastrálne územie Beckov, nové parcely registra „C“:

- pozemok parc. č.5093/8 o výmere 486 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie,
- pozemok parc. č.5093/9 o výmere 45 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie,
- pozemok parc. č.5093/10 o výmere 352 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie,
- pozemok parc. č.5093/11 o výmere 152 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie

vytvorené Geometrickým plánom č.65/2023 na oddelenie pozemkov p.č. 5093/8-11, ktorý vyhotovil dňa 29. mája 2023 Ing. Michal Bučo, GKK geodetická služba, s.r.o., Vlčie hrdlo 1, 820 07 Bratislava, IČO: 35976942, ktoré vznikli oddelením od pôvodného pozemku registra „C“ parc. č.5093/2 o výmere 18.236 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, zapísaného v časti A: Majetková podstata na LV č.1831, bez pripomienok.

- **č.115/2023** – OZ schválilo ocenenie vo forme odmeny pre slečnu Elišku Martišovú, žiačku 9. ročníka Základnej školy J.M. Hurbana, za dosiahnuté výsledky vo výchovnovzdelávacom procese, za dosiahnuté úspechy v mimoškolských aktivitách a za vzornú reprezentáciu obce Beckov.

Spracovala Anna Benková

Volby do Národnej rady SR v roku 2023

Volby do Národnej rady SR sa uskutočnia v sobotu 30. septembra 2023 v čase od 7:00 do 22:00 hod. vo volebnej miestnosti – v kultúrnom dome, Beckov č.180. Voliči pred hlasovaním preukážu svoju totožnosť občianskym preukazom.

V prípade, že v termíne konania volieb nebudete prítomný v mieste trvalého bydliska a máte záujem zúčastniť sa volieb, môžete požiadať obec o vydanie hlasovacieho preukazu (HP). HP oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v ktoromkoľvek volebnom okrsku, teda aj vo volebnom okrsku, v ktorom bol pred vydaním hlasovacieho preukazu zapísaný v zozname voličov.

Volič môže požiadať o vydanie HP:

- osobne najneskôr posledný pracovný deň pred konaním volieb (najneskôr 29. septembra 2023) v úradných hodinách obce. Obec vydá hlasovací preukaz bezodkladne.
- v listinnej podobe tak, aby žiadosť o vydanie HP bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb (najneskôr 8. septembra 2023),
- elektronicky (e-mailom):
  - vo forme elektronickej snímky žiadosti (scan)
  - v textovej forme tvoriacej obsah e-mailovej správy tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15

pracovných dní pred dňom konania volieb (najneskôr 8. septembra 2023).

Obec na tieto účely zverejňuje na svojom webovom sídle elektronicкую adresu na doručovanie žiadostí. Ak obec nemá webové sídlo, zverejní elektronicкую adresu na doručovanie žiadosti na úradnej tabuli obce.

Žiadosť musí obsahovať údaje o voličovi:

- * meno a priezvisko,
- * rodné číslo,
- * štátnu príslušnosť,
- * adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu),
- * korešpondenčnú adresu, na ktorú obec doručí hlasovací preukaz.

Obec zašle HP voličovi na adresu trvalého pobytu, ak v žiadosti neuvedie inú korešpondenčnú adresu, najneskôr tri pracovné dni od doručenia žiadosti. Obec zašle HP na adresu uvedenú v žiadosti doporučenou zásielkou „Do vlastných rúk“.

- prostredníctvom osoby splnomocnenej žiadateľom možno požiadať o vydanie HP najneskôr v posledný deň pred dňom konania volieb (najneskôr 29. septembra 2023).

Žiadosť musí obsahovať údaje o voličovi:

- * meno a priezvisko
- * rodné číslo,
- * štátnu príslušnosť,
- * adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu),

Redakcia BN ďakuje **Ivanovi Ondrejovičovi** za účelový finančný dar, vďaka ktorému Beckovské noviny č.4 mohli vyjsť na 16 stranách.

- * korešpondenčnú adresu na ktorú obec doručí hlasovací preukaz.

Ak volič v písomnej žiadosti alebo elektronickej žiadosti uvedie, že HP prevezme iná osoba, musí v žiadosti uviesť jej meno, priezvisko a číslo občianskeho preukazu. Táto osoba preukazuje svoju totožnosť občianskym preukazom a prevzatie hlasovacieho preukazu potvrdzuje svojim podpisom.

Pri strate alebo odcudzení HP obec voličovi nový hlasovací preukaz nevydá.

Hlasovanie voliča s hlasovacím preukazom

Volič je povinný po príchode do volebnej miestnosti preukázať okrskovej volebnej komisii svoju totožnosť predložením občianskeho preukazu a súčasne s občianskym preukazom predloží volebnej komisii HP, ktorý mu okrsková volebná komisia odoberie a pripojí ho k zoznamu voličov.

E-mailová adresa na doručenie žiadosti: **beckov@obec-beckov.sk**. V žiadosti uvediete osobné údaje a korešpondenčnú adresu, na ktorú obec zašle hlasovací preukaz. Voliči, ktorí sa zo závažných, zväčša zdravotných, dôvodov nemôžu dostať do volebnej miestnosti, môžu požiadať o prenosnú volebnú schránku.

Dni obce Beckov 2023

Dovoľte mi krátke ohľadnutie sa za práve skončeným 12. ročníkom Dni obce v Beckove. Z pohľadu vedenia obce hodnotím podujatie ako veľmi úspešné. Za tým, že sme si mohli užiť príjemný víkend, však stoja konkrétni ľudia a organizácie, ktorí svojim nasadením a ochotou pripravili príjemné prostredie, zaujímavý program a dobrú náladu.

I touto cestou chcem vyzdvihnúť významný podiel kultúrnej komisie pod vedením Anny Kabelíkovej za nápaditosť a odvahu pri koncipovaní programu a nasadenie všetkých členov komisie pri samotnej realizácii. Lenke Martišovej za organizáciu a koordináciu oboch dní, v neposlednom rade pútavé, vtipné a dôstojné konferovanie celého podujatia. Členom OŠK Slovan Beckov za pomoc pri výstavbe zariadenia areálu, v ktorom sa Dni obce konali. Vysoké nasadenie preukázali aj pracovníci obecnej prevádzky Miroslav Malec, Drahoš Minárik, Mário Čikel a Peter Čaňo. Prípravu miesta zabezpečovali od pokosenia, cez výstavbu areálu, nočné stráženie, pripra-

vu na ďalší deň a večer uvedenie priestoru do pôvodného stavu. Bola to veľmi náročná práca tak fyzicky ako i časovo. Ďakujem Vám, páni. Ďakujem aj pracovníkom obecného úradu, ktorí vytvárali zázemie pre úspešné zvládnutie podujatia.

Ďakujem aj členom OŠK Slovan Beckov pod vedením Mareka Sedláčka, ktorí si zobrali pod patronát športovú zložku Dni Obce Beckov, a to súťaž Beckovský beh. Športovci pripravili trať a organizačne pokryli túto časť podujatia.

Poďakovanie patrí aj speváckemu zboru pod vedením Mgr. Anežky Ilavskej. Členovia zboru v krátkom čase naštuovali piesne a svojím vystúpením prispeli k dôstojnej atmosfére pri oceňovaní občanov.

Ďakujem všetkým súťažným tímom v súťaži vo varení „Prekvapenia z kotlíka“. Uvarili ste jedlá, ktoré boli super, aj keď každý nemohol byť víťazom. Za svoje produkty sa však nik nemusel hanbiť, čo potvrdila aj odborná porota. Atmosférou, ktorú ste vytvárali, ste významne prispeli k umocneniu pocitu dobrej pohody a zábavy.

Poďakovanie patrí všetkým sponzorom. Bolo pre mňa príjemným zistením, že na podujatie prispeli nielen firmy, ale aj bežní ľudia. To je spôsob, ako sa hodnotne a príjemne zabaviť v kruhu priateľov.

Spríjemnením nedelnej časti podujatia boli domáce koláčiky, ktoré ku kávičke ponúkali Norika Straková a Monika Majtánová. Ďakujem im za ich aktivitu.

Celé podujatie bolo určené pre Vás, Beckovčania. Boli ste skvelí a úžasní. Bavili ste sa kultúrne a slušne. Ďakujem za atmosféru, ktorú ste vytvorili. Mnohých, ktorí už v Beckove nebyvate, som stretol po dlhšej dobe a mal som možnosť sa s Vami porozprávať. Ďakujem Vám všetkým, že ste prišli, teším sa, že ste sa dobre zabavili. Dúfam, že sa Vám podujatie páčilo, že sa Vám páčilo miesto, kde sa podujatie uskutočnilo. Miesto malo umocniť atmosféru a podporiť komunitu.

Ešte raz ĎAKUJEM všetkým a teším sa na Dni obce 2024.

Ernest Benko, starosta

MUNIPOLIS

Zaujímate sa o dianie v obci? Chcete byť prednostne informovaní? Nezachytíte hlásenie miestneho rozhlasu napríklad o prerušení dodávky elektriny, o odstávke alebo havárii vodovodu, zatvorení lekárne alebo zdravotného strediska? O kultúrnych podujatiach v obci?

Nevadí, zaregistrujte si MUNIPOLIS. Je to komunikačná služba, umožňujúca prístup k informáciám z obecného úradu rýchlo a bez poplatkov. Informácie dostanete formou SMS-správy, e-mailu alebo správy do aplikácie. Ak máte mobil – stačí požiadať svoje deti alebo vnúčatá, ktoré vám službu Muniopolis nainštalujú. Môžete prísť aj na obecný úrad, radi vám pomôžeme.

Multikára

Obec Beckov má zámer odpredať nepotrebitelný majetok verejnou obchodnou súťažou – vozidlo Multicar 25M ŠPZ NM221AE, trojstranný sklápač, toho času dočasne odhlásený z evidencie vozidiel, bez platnej STK. Minimálna cena za vozidlo v aktuálnom stave je 1.500 €. Ponúkanú cenu treba doručiť v zalepenej obálke na OcÚ od 12. septembra 2023. Na obálku treba uviesť „Multicara predaj“. V obálke musí byť list s textom: „Mám záujem o kúpu vozidla Multicar 25M ŠPZ NM221AE“, úplná adresa kupujúceho, tel. číslo, ponúkaná cena v €. Zaujímavosťou si môžu dohodnúť obhliadku vozidla na prevádzke na t.č.: 0905 506 021. Posledný termín na doručenie obálok je 12. októbra 2023 o 15. hod. 13. októbra 2023 komisaria vyhodnotí verejnú obchodnú súťaž a vyzve víťaza, aby do 20. októbra 2023 zaplatil kúpnu cenu a prevzal si vozidlo. Podmienky súťaže budú zverejnené do 11. septembra 2023.

Info o P-automate

Parkovací lístok		Hodinové	
	Platnosť 1h 00m		
	od 10:18 14.08.2023		 EČV ZA978HG
	do 11:18 14.08.2023	 Cena *1.00 €	

Platba za parkovanie je možná už aj hotovosťou.

V obci pribudol parkovací automat napájaný cez solárny panel s možnosťou platby mincami alebo platobnou kartou, s tlačiarňou, čítačkou QR kódov a plne farebným dotykovým displejom. Automat sa nachádza pri ceste na hrad, vedľa farského kostola sv. Štefana. **Návštevník má tak na výber 4 spôsoby platby. Cez SMS, platba kartou cez QR kód a platba hotovosťou mincami alebo platobnou kartou prostredníctvom parkovacieho automatu.** Platby cez SMS sú možné len cez slovenských mobilných operátorov.

Dni obce Beckov 2023

19. – 20. august 2023

Na začiatku druhej polovice augusta máme už dlhé roky situované naše beckovské „hody“. Prešli dožinky, prešli aj prvoaugustové dažde a víkend 19.–20. august 2023 nás privítal mimoriadne prívetivo – slnkom zaliatym víkendom. Po minuloročných dažďoch sme mali možnosť tento rok pripraviť opäť bohatý program rozdelený na dva dni – súťaživú sobotu a slávnostnú nedeľu.

Sobota 19. august 2023

Hlavnými bodmi programu v sobotu bola tradičná súťaž „Prekvapenie z kotlíka“, Beckovský beh a ďalšie sprievodné akcie.

Do „kulinárskej súťaže“ sa tento rok prihlásil rekordný počet „súťažiacich“ – až 17 tímov sa uchádzalo o „Rád zlatej varešky“ a to rovno v dvoch kategóriách: cena ľudu a cena odbornej poroty. Medzi 10:00 a 11:00 prebehlo privítanie tímov, slávnostný štart a o 16:30 hodine sme už mohli prezentovať výsledky hlasovania a odovzdať ceny.

Tento rok súťažili: Florbalisti, Škôlkarky, Susedské trio, Beckovské Xichty, Farma Beckov, Rozhnevaní starci, OŠK, Slavkov tím, ZŠ Beckov, Salaš Beckov, Súrodenci Kováčikovci, CNE, PZ Hurban, Čaňo Tím, Hasiči, Msk Team, Kálničiani.

Novinkou ročníka Dni obce Beckov 2023 bola aj cena odbornej poroty a to v exkluzívnom zložení: Norika Straková (držiteľka titulu „Najlepšia fašiangová dobrota“ 2023), **Anička Gábová** (vedúca školskej jedálne), **Libor Švardala** (starosta obce Slavkov), **Marek Ort** (šéfkuchár a porotca známej televíznej kulinárskej súťaže) a **Ivan TULI Vojtek** (herec, zabávač, odborník na všetky chute sveta) ako predseda poroty.

Cenu verejnosti aj cenu odbornej poroty tento rok získalo PZ Hurban Beckov. Okrem iného získali prví traja ocenení Rád zlatej, stříbornej a bronzovej varešky a víťaz hlavnej ceny poroty krásny liatinový kotol (str.5).

Športové zápolenie v behu odštartoval Marek Sedláček okolo 13:30 pre dospelých a 14:30 bežali deti. O 16:30 prebehlo slávnostné vyhlásenie výsledkov a odovzdanie medailí priamo z rúk pána starostu Ernesta Benku (str.5).

Všetkým výhercom i všetkým zúčastnením srdečne gratulujeme.

Sobotný program ukončil koncert našej súčasnej najväčšej hudobnej legendy Beckovské Xichty a po zotmení v rámci programu „Beckov Beckovanom“ **premietal fotky a rozprával príbehy zo svojich dobrodružných ciest Peter Becko Ondrejovič.**

Okrem hlavného programu si mohli deti i dospelí užiť pohostenie od Milana Nožinu, vyskakať sa na nafukovacom hrade, zahrať si vodný futbal či sa potešiť v kontaktnej Mini-ZOO ARAKOVO.

Nedeľa 20. august 2023

Tento rok sme premiérovu využili na Dni Obce priestranstvo vedľa františkánskeho kostola, kde kedysi stála kúria Medňanských a bol to ideálny priestor aj na slávnostnú nedeľu. Tráva, stromy, slnko, tieň, skákací hrad, kolotoč, kaviareň, posedenie, občerstvenie, pódium... **Slávnostný program začína poobede okolo 14:00 vystúpením Spevokolu pri CNE a odovzdaním cien za rok 2023.**

Všetkým ocenením opäť patrí gratulácia a parafrázovaním slov p. starostu obce „**Budúcnosť obce Beckov si tvoríme už dnes, svojim prístupom, svojou aktivitou a záujmom**“ si želajme, aby sme mohli každý rok niekoho oceniť...

Celé popoludnie sa o príjemnú atmosféru postarali hudobné formácie Funny Fellows a ich swingová hudba 30. až 50. rokov ako i kapela z Uherského Hradišťa – folk-country zoskupenie R.I.S.K.

Veríme, že vy, čo ste prišli, ste si spoločne s nami užili Dni obce 2023 a na záver sa patrí poďakovať vedeniu obce Beckov, kultúrnej komisii, pracovníkom obecnej prevádzky a sponzorom: Ministerstvo dopravy OOCR,

Generali – poisťovacia spoločnosť, Jednota Prievidza, GKK – geodetická spoločnosť, AK-JK – advokátska kancelária, Radoterm, Stolarstvo Martiš, Budiš, Salaš Beckov, F plus s.r.o., Kolowrátko OZ, Beko Milan Nožina, Ekopol s.r.o., Röchling s.r.o., Krajčírstvo Anna Čaňová, Marek Košut.

Minianketa

Počas akcie Dni obce som oslovila spoluobčanov a požiadala o názor.

Marta Neboháčová: „Teším sa, že sa dni konajú, stretnem svojich známych, dobrá atmosféra, hostina. Zabavím sa a s dobrým pocitom prežijem ďalšie dni.“

Peter a Olga Bánovskí: „Skvelá atmosféra, veľa tímov, dobrý program. Tešíme sa.“

Dušan a Kristína Hladkí: „Vynikajúca atmosféra, veľa spoluobčanov, chutné koštovky, radi sa zúčastňujeme.“

Olga Trgová: „Veľa známych, priateľov, skvelý pocit zo stretnutí, teší ma, že sa moja rodná obec zviditeľňuje.“

Podľa ohlasov je samozrejme, že sa radi zabavíme, porozprávame. Tešíme sa na ďalšie podujatia. ZT

Ohlas

Ivan Petkov: Beckovské slávnosti boli veľmi vydarené. Veľa atrakcií, stánkov a živý ruch a pohyb. Ale Dni obce mali svoje čaro a dýchali tým správnym obecným dychom. Tá atmosféra, tá sa nedá prikázať, ani naaranžovať. Tá bola tá naša, pravá dedinská. Boli sme, videli sme a koštovali sme. Starostovi a všetkým, čo sa podieľali na príprave a priebehu Dní obce, patrí veľké ĎAKUJEM. Ale vďaka patrí všetkým súťažiacim a hlavne spoluobčanom, ktorí sa slávnosti zúčastnili. Boli to najkrajšie slávnosti v Beckove, ktoré som ja zažil. Som hrdý, že som už 17 rokov občanom krásnej dediny Beckov.

Slavkovčania na Dňoch obce

V sobotu 19. augusta 2023 jsme navštívili Dny obce u našich partnerů v Beckově. Celkově se do naší výpravy zapojilo asi pětadvacet osob včetně dětí. Hlavním bodem programu byla kuchařská soutěž „Prekvapenie z kotlíka“, ve které obec Slavkov reprezentoval tým ČSOP Pantoflíček (vítěz letošního Gulášfestu).

Do soutěže se zapojilo celkem 17 týmů. Hodně soutěžících vařilo guláš, ale k ochutnání byla třeba i rybí polévka, maďarský perkelt, pjery, guliváry a **naš tým tentokrát vsadil na slováckou kyselici.** Na stupních vítězů jsme nebyli, ale to samozřejmě nikomu nevadilo. Důležité pro nás bylo, že jsme mohli pozdravit a podpořit kamarády z naší partnerské obce. Všichni jsme si užili krásný den v příjemné atmosféře s úžasnými lidmi. Chtěl bych poďakovat všem organizátorům vše s panem starostou Ernestem Benkem, za pozvání na skvělou akci a velmi milé přijetí naší výpravy. Také bych chtěl vyjádřit obdiv nad kuchařským uměním zúčastněných týmů – všichni uvařili výborné jídlo. Těm co dostali na konci medaile, srdečně gratuluji, ale vítězové pro mě byli všichni. Je úžasné, že se tolik lidí aktivně zapojilo. Doufám, že se zase brzy setkáme na některé další akci, ať už to bude v Beckově nebo ve Slavkově. Všichni v Beckově pozdravujeme, ještě jednou děkujeme a těšíme se...

Mgr. Libor Švardala • starosta obce Slavkov

XII. Dni obce Beckov • Ocenení

Na Dňoch obce Beckov boli v nedeľu 20. augusta 2023 udelené ocenenia v súlade s uz.č.201/2023 zo zasadnutia obecného zastupiteľstva 9. júna 2023 a uz.č.115/2023 zo 14. júla 2023. Ceny si prevzali:

• **Cena obce za dlhoročnú propagáciu obce doma i v zahraničí**

PETER ONDREJOVIČ - V súčasnosti možno najznámejší Beckovan, horolezec, cestovateľ a zaniatený propagátor svojej rodnej obce a jej histórie, čo súvisí aj so skutočnosťou, že sa narodil 16. júla, v ten istý deň a mesiac, iba v roku 1963, ako v roku 1388 nadobudol Stibor zo Stiboric Beckovský hrad a panstvo. To, že vyrastal pod beckovskou hradnou – Beckovou – skalou, určilo jeho ďalšie osudy. Tu bol začiatok jeho prvých lezeckých pokusov, dá sa povedať, že beckovská skala stála za jeho neskoršími horolezeckými úspechmi. **Absolvoval množstvo prvovýstupov na Slovensku, v Európe, južnej Amerike, podnikol nespočet expedícií – aj na najväčšiu stolovú horu Guayanskej vysočiny so zlanením najvyšších vodopádov Salto Angel vo Venezuele.** Niektoré sú **sfilmované**, okrem **Amazonie Vertical aj africká cesta do praveku po rieke Omo.** Päťkrát získal ocenenie za najlepší výstup roka pre Vysoké Tatry a Alpy. Člen Slovenského horolezeckého zväzu miluje cesty do oblastí nedotknutých civilizáciou, hory a divokú vodu, paragliding a fotografovanie. Zážitky z ciest južnou Amerikou dopraje podobne zmýšľajúcim prostredníctvom svojej cestovnej kancelárie Anakonda. Rád sa zúčastňuje na rôznych podujatiach, kde môže prezentovať svoje zážitky z ciest po svete a zároveň propagovať aj svoje rodisko – Beckov.

• **Cena starostu za celoživotnú prácu v oblasti muzeológie, histórie a propagácie obce Beckov**

PhDr. MARTA MÁCELOVÁ, PhD. - Hoci sa narodila v Kežmarku, ako štvorročná sa presťahovala s rodičmi do rodiska svojej mamy – do Beckova – a od vtedy zostala srdcom v Beckove, aj keď po skončení VŠ-štúdia si svoj domov vytvorila aj s manželom v Banskej Bystrici. Ako archeologička a zástupkyňa riaditeľa pracovala v Stredoslovenskom múzeu a neskôr učila na Katedre histórie Univerzity Mateja Bela ako odborná asistentka pre najstaršie dejiny a muzeológiu. Rada sa zapájala do spoločenského života, už ako žiačka a študentka pôsobila v Zbore pre občianske záležitosti, recitátorka na svadbách a krstoch, pri výročiach beckovských dejateľov. Odbornú prax absolvovala v 70. rokoch na Beckovskom hrade, archeologický prieskum robila aj na parcelách v obci, čo neskôr zúročila pri tvorbe kapitoly o pravekom osídlení Beckova do monografie BECKOV 1, ako aj v ďalších odborných článkoch publikovaných doma a v zahraničí. Sporadicky publikuje aj v Beckovských novinách. Počas pôsobenia v Stredoslovenskom múzeu a na Univerzite Mateja Bela uskutočnila desiatky archeologických výskumov v okresoch Banská Bystrica a Zvolen, desiatky výstav v Banskej Bystrici, Zvolene, Sliachi, Brezne. Zúčastňovala sa odborných konferencií doma aj v zahraničí s publikačnými výstupmi, prednášala v rámci učiteľskej mobility na Filozofickej fakulte Ostravskej univerzity a Univerzity v Kielcach v Poľsku. Je vynikajúcou sprievodkyňou po Banskej Bystrici, rada sprevádza návštevy Beckovčanov po Bystrici, a tiež aj Bystričanov privádza na Beckovský hrad. V Beckove sa stále cíti doma, aj so svojimi setrami tu každoročne trávia čas pri oddychu i zvelaďovaní rodičovského domu.

• Cena starostu za rozvoj športu v obci a za dosiahnuté výsledky

OŠK Slovan Beckov „A mužstvo“ svojimi výkonmi vybojovalo postup z VIII. do VII. ligy, cenu prevzal predseda klubu David Kačerek

• **Cena starostu za rozvoj športu v obci a za dosiahnuté výsledky**

OŠK SLOVAN Beckov družstvo „U15“ starší žiaci vybojovali 2. miesto v IV. lige JUH, cenu prevzal Erik Buday, vedúci mužstva

• **Odmena za obetavú prácu v prospech obce v oblasti športu - PETER BÁNOVSKÝ**

Peter Bánovský začínal s futbalom pred viac ako polstoročím. S kamarátmi hrávali na ulici. Až mu starší a skúsenejší hráči dovolili hrať

na ihrisku, musel sa osvedčiť pri podávaní lopty. Učil sa u veľmi dobrých futbalistov, čo sa oplatlilo, lebo zakrátko ho zaradili medzi dorast. Bolo to v roku 1967. Po štyroch rokoch prešiel do tímu dospelých, kde aktívne hrával až do roku 1990. Ďalších 7 rokov sa venoval výchove dorastu ako tréner. Sporadicky hrával s bývalými hráčmi do šesťdesiatky. Nebyť zdravotných problémov s kolenami, hrál by dodnes. Ale ihrisku zostal verný – posledných 9 rokov pracuje ako hospodár OŠK. Ako sám hovorí, futbal ho naučil aj prehrávať, na ihrisku sa vždy nedarí, ako aj v živote, ale človek sa naučí cez to preniesť. Za loptou si oddychol od všetkých problémov. Za to, že sa popri zamestnaní mohol naplno venovať svojej celoživotnej láske – futbalu – vďačí v prvom rade pochopeniu svojej rodiny. A obec mu ďakuje za desiatky rokov, ktoré venoval futbalu, lebo tento šport si aj jeho zásluhou udržal v obci dobrú úroveň.

• **Odmena za dosiahnuté výsledky vo výchovnovzdelávacom procese, v mimoškolských aktivitách a za vzornú reprezentáciu obce**

ELIŠKA MARTIŠOVÁ - Odmenu získala za výborný prospech, slušné správanie, zapájanie sa do verejných zbierok (Biela pastelka, Deň narcisov - Liga proti rakovine), aktívne zapájanie sa do školských akcií v spolupráci s obcou Beckov (Mikuláš, Deň matiek, Lampiónový sprievod, Stavanie mája, Úcta k starším), reprezentácia školy: olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry (okresné kolo - 3. miesto), Hviezdoslavov Kubín (okresné kolo - 3. miesto), matematická olympiáda (okresné kolo - 1. miesto), Pytagoriáda (okresné kolo - 4. miesto).

Výsledky súťaží

• **Prekvapenie z kotlíka**

Cena odbornej poroty

Ivan Tuli Vojtek, Marek Ort – šéfkuchár, porotca televíznej kuchárskej súťaže, Mgr. Libor Švardala – starosta Slavkova, Anna Gábová – vedúca ŠKJ, Norika Straková – tohtoročná víťazka súťaže „O najlepšiu fašiangovú dobrotu“:

1. miesto • **Guláš - PZ HURBAN Beckov**
2. miesto • **Perky - CNE Beckov**
3. miesto • **Fazuľovica - Beckovské Xichty**

Cena verejnosti

Poľovnícke združenie PZ HURBAN Beckov za guláš

• **Beckovský beh**

Muži: 1. Peter Pevný (11:11) • 2. Karel Bílý (11:15) • 3. Dušan Helík (11:30)

Ženy: 1. Aneta Luptáková (14:15) • 2. Eliška Benešová (14:40) • 3. Kristína Bánovská (18:01)

Deti: Ivanko Kopas • Adamko Kopas • Lucka Križanová

Jogový festival 2023

Vytvoriť jogový festival v Beckove – myšlienka, ktorá sa začala tvoriť dva roky dozadu, minulý rok sa zhmotnila do pilotného, či nultého ročníka a tento rok zažila pokračovanie – ročník druhý, či prvý – ako sa to počíta? Ročník 2023 sa uskutočnil v nedeľu 2. júla ako taký príjemný, oddychový a ozdravný vstup do letných prázdnin. Akciu malo pod patronátom OZ Kolowrátok v spolupráci s Kolkárnou Beckov, ktorá poskytla svoje jedinečné historické priestory. A čo ste mohli tento rok zažiť?

Program bol koncipovaný do dvoch oblastí – vnútorná časť a exteriér. **Vnútorné priestory bývalej kolkárne sa behom pár dní premenili na krásnu oázu pokoja pripravenú pre cvičenie, vzdelávanie aj oddych.** Program začínal ráno okolo 10. doobedným blokom jogy, ktorým sprevádzal mimoriadne skúsený a obľúbený **lektor Tomáš Androvič** pôsobiaci predovšetkým v Bratislave. **Mohli ste si s ním zacvičiť tzv. metabolic jogu – jogu zameranú na podporu trávenia.**

Čas obeda patril prestávke v oblasti fyzického pohybu – patril vzdelávaniu. Prednášku a krátky workshop na tému „**Základy aro-**

materapie – aromaterapia a jej využitie v jogovej praxi” si prichystala magistra Andrea Kovačovicová, po nej nastal čas na poobedný blok jogy. Silvia Ďurišová Kusendová sa v ňom vrátila po krátkej materskej prestávke opäť pred ľuďmi a ukázala, že joga vie byť aj intenzívna, aj jemná a vďaka dychovým technikám mimoriadne zdraviu prospešná a relaxačná.

Záver dňa sa blížil do finále, a kým sa chystal Miroslav Bábik z Nitry na svoje predstavenie s gongami, v poľnej čajovni Kolowrátok sa vytvoril kruh zdieľania, v ktorom Michal Juraček urobil ochutnávku čaju z peruánskej byliny wayusy a porozprával o tom, čo predstavuje pre domorodých Indiánov a aké sú ich každodenné rituály spojené s touto povzbudzujúcou liečivkou. Miroslav, ktorý má svoje rozvojové centrum v Nitre, zatiaľ rozostavil gongy, tibetské misy a prichystal všetkým naozaj hlboký ozdravný záver zvukového kúpeľa pre všetkých účastníkov. Bol to naozaj silný a krásny vrchol celého dňa, jednoducho silný zážitok.

Druhá časť festivalu prebiehala vonku, bola to voľná zóna prístupná úplne pre všetkých – zóna remeselných trhov a oddychová zóna s čajovňou. Svojou originálnou tvorbou sa predstavilo 7 predajcov z Beckova, okolia i zo

širšieho Slovenska. Mohli ste prísť popozerať, či si kúpiť prírodnú kozmetiku, šperky z minerálov, makramé, háčkované hračky, detské oblečenie, maľované i vyšívané krasoty z ľanu, originálne trička a iné.

Oddýchnuť si, posediť a ochutnať pravé čaje, osviežujúce ľadové nápoje z japonského zeleného čaju matcha ste mohli vyskúšať v poľnej čajovni Kolowrátok.

Oproti prvému (nultému) ročníku bol program oveľa bohatší a v zásade kapacita úplne vyčerpaná, účasť jogových nadšencov z celého Slovenska, dokonca z Čiech, mimoriadne podporná.

Patrí sa poďakovať všetkým, ktorí pomáhali s organizáciou, všetkým inštruktorom, predajcom, účastníkom, všetkým, ktorí vytvorili príjemnú rodinnú atmosféru. Ďakujeme aj obci Beckov a hradu Beckov za podporu, propagáciu, za zapožičanie predajných stánkov.

Myšlienka projektu Jogového festivalu je najmä propagácia zdravého pohybu, relaxu a podpora lokálnych miestnych tvorcov, inštruktorov, ktorí majú čo povedať alebo čo ukázať zo svojej tvorby. Želajme si do ďalších ročníkov veľa inšpirácie a ľudí s otvorenou myslou i srdcom.

Mgr. Adam Straka

Sto rokov od nálezu Stiborovho náhrobku

Zlomky náhrobku syna Stibora. Tretia časť sa nachádza v zbierke Múzea sv. Štefana v Székesfehérvári, hlava v súkromnej zbierke.

V roku 1923, pri stavebných prácach pod cestou neďaleko Budínskej brány v Székesfehérvári (Stoličný Belehrad), sa našli dva kusy neznámeho náhrobku medzi časťami bývalých hradieb. S identifikáciou tohto nálezu pomohla kresba z konca 18. storočia, na ktorej Ján Pápai zakreslil tri kusy náhrobku neznámeho rytiera s poznámkou, že pochádzajú z mestských hradieb. Nákres bol publikovaný v roku 1943 v práci Dezső Dercsényiho Kráľovská bazilika v Székesfehérvári (Stoličný Belehrad, Alba Regia), a **náhrobok mal údajne zobrazovať Štefana z Rozhanoviec.**

Nájdené dve časti náhrobku z červeného mramoru umiestnili do miestneho múzea. Odborníci dlho nevedeli určiť, komu tento pôvodne honosný náhrobný kameň patril, nepomohol ani zvyšok nápisu, pretože chýbala tretia časť – hlava s erbom.

V 70. rokoch zavádzali v Székesfehérvári plyn, a z hromady stavebného odpadu vytiahol Jenő Ferenc Kőrösi kus rozlomeného červeného mramoru s reliéfom, na ktorom bola hlava rytiera s erbom (obr.). Ukázalo sa, že Kőrösiho nález bol tretí kus z Pápaiovej kresby – hlava rytiera s erbom, pomocou ktorého už bolo možné identifikovať majiteľa.

Nálezca si hlavu ponechal, mal ju vystavenú v podbráni svojho domu, odkiaľ ju v 80. rokoch ukradli neznámí páchatelia, a napodiv po roku zase vrátili.

Jenő Kőrösi (1942) bol murár a amatérsky archeológ, ktorý pri stavebných a búracích prácach občas objavil historicky cenné kamene. Jeho zbierka pozostáva zo stovák kamených stredovekých artefaktov a kolkovaných tehál. Časť z nich daroval Múzeu sv. Štefana Kráľa a niektoré osadil do múrov okolo svojho rodinného domu na Havranek utca 5, kde sa v októbri 2012 konala výstava jeho nálezov. A niekedy potom Stiborovu hlavu znova ukradli. Aký je jej súčasný osud, nevedno. Takže happy end to bol len šťastie.

Kde je teda torzo Stiborovho náhrobku? Dve dolné časti sú v Múzeu Štefana kráľa a tretia časť s hlavou by mala byť v súkromnej zbierke neznámo kde.

Ako sa dostal náhrobný kameň do opevnenia Székesfehérváru? V bazilike sa nachádzalo pohrebisko uhorských kráľov (Kráľovská bazilika) a významných hodnostárov krajiny, medzi nimi aj Stibora zo Stiboric. Hoci... Stibor krátko pred smrťou založil kláštor augustiniánov kanonikov pri kostole Panny Márie

v Novom Meste nad Váhom s úmyslom, že tam bude miesto jeho posledného odpočinku ako aj členov jeho rodiny. Zakladajúcu listinu kláštora vydal Stibor 16. januára 1414 spolu s manželkou Dobrochnou a synom Stiborom v Budíne. Ustanovil frátra Petra ako prepošta a 12 kanonikov, tiež zabezpečil ďalšie náležitosti, potrebné pre fungovanie kláštora. Arcibiskup Ján z Kaniže o tom 13. marca 1414 vydal listinu... Stibor niekedy po tomto dátume náhle zomrel a kráľ rozhodol o uložení Stiborových ostatkov medzi uhorských kráľov. Bola to nesmierna pocta! **A Turci sa postarali o súčasné zmätky, keď dobili mesto a viacmenej ho zrovnali so zemou. Pri neskorších opevňovacích prácach sa náhrobné kamene z baziliky dostali do mestského opevnenia a povrávalo sa, že z hradieb hľadajú na pocestného stredovekého rytiera.**

Poznámka: **Náhrobok jeho syna, Stibora z Beckova, sa našiel začiatkom roka 1907 v Budíne pri rekonštrukcii Rybárskej bašty pri chráme sv. Mateja celý a nepoškodený.** Je vystavený v Národnom múzeu v Budapešti – Magyar Nemzeti Múzeum.

Ako vyzerajú tieto pamätne miesta v súčasnosti? Jednou z odpovedí je príspevok Ing. Jána Macejku z Budapešti a Székesfehérvára, kam sa tento beckovský lokálpatriot vybral počas dovolenky.

Mgr. Dana Badžgoňová

Zdroj: <https://www.szekesfehervar.hu/kbe-vesett-mult-a-havranek-utcaban-barki-megnezheti-krosi-jen-ferenc-magangyjtemenyet> • Daniela Dvořáková, Rytier a jeho kráľ. Stibor zo Stiboric a Žigmund Luxemburský. Vydavateľstvo RAK 2017, 3. doplnené vydanie.

„Kráľ“ pochovaný medzi kráľmi.

Vojvoda STIBOR, pán Beckova a celej rieky Váh, mal všetky predpoklady stať sa „slovenským kráľom“. V časoch národného obrodzenia sa však stala legendou postava Matúša Čáka Trenčianskeho. Táto predstava je vo svetle historických poznatkov vcelku nezmyselná. **Matúš hovoril maďarsky, bol to oligarcha a majetky získal v čase chaosu na kráľovskom dvore. Hrady, ktoré vlastnil, anektoval** a sám si nikdy nehovoril pán Váhu a Tatier. Avšak jeho postava zostala v historickom vedomí Slovákov ako jedna z najpopulárnejších, spolu s inými, ako bol Jánošík či Alžbeta Báhory.

V našej histórii máme však aj silnejšie postavy a kladných hrdinov, ktorým dlhšie popularizáciu a úctu k ich životu a činom. **Vojvoda Stibor bol mocný, bohatý a ovládal rovnako veľké územie ako Matúš Čák. Bol to Slovan a pravdepodobne hovoril aj jazykom svojich poddaných. Postava Stibora sa priam núka, aby sa stal slovenským hrdinom, „malým slovenským kráľom“.** Okrem rytierskeho života, hrdinských činov, vernosti kráľovi Žigmundovi nám dáva dôvod nazvať Stibora „kráľom“ aj miesto, na ktorom bol pochovaný – je to pohrebisko uhorských kráľov v Stoličnom Belehrade, maďarskom Székesfehérvári.

Stredovekí ľudia mysleli na smrť oveľa viac ako my. Memento mori (pamätaj na smrť), to nebola len fráza, ale každodenné krédo. Rytier musel byť pripravený kedykoľvek nasadiť život. Stibor aj jeho syn Stibor mladší si svoj posmrtný život zabezpečovali dôkladne. Za rodové pohrebne miesto si zvolili Kostol Panny Márie v Novom Meste nad Váhom, v ktorom mali raz vedľa seba v pokoji odpočívať. A predsa sa nestretli... Vojvodov náhrobok sa vynoril v Székeszfehérvári a náhrobok jeho syna v Budíne...

Stoličný Belehrad (Székesfehérvár) sa stal hneď po korunovácii Štefana I. v roku 1000 za prvého uhorského kráľa najstarším sídelným mestom uhorských panovníkov. Štefan dal v meste postaviť prepoštský kostol, katedrálnu baziliku Nanebovzatia Panny Márie, ktorá sa stala v priebehu 500 rokov dejiskom korunovácií 38 uhorských kráľov, kráľovských pohrebov, snemov a stretnutí. Uchovávali sa v ňom kráľovské klenoty a bol v ňom umiestnený kráľovský trón. V Uhorsku platil taký

zákon, že korunovácia sa považovala za právoplatnú, ak panovníka korunoval ostrihomský arcibiskup svätoštefanskou korunou v Stoličnom Belehrade.

Od kanonizácie kráľa Štefana v roku 1083 bola funkcia korunovačného kostola doplnená o pohrebný kostol. Bol tam pochovaný zakladateľ Uhorského štátu – Svätý Štefan a jeho hrob bol cieľom púti. V kostole bolo pochovaných 15 panovníkov, niekoľko kráľovien a kráľovských detí. Sem sa králi vracali aj po smrti, na pohrebisko kráľov a kráľovien.

Po nešťastí pri Moháči (1526), kedy bolo uhorské vojsko porazené tureckou armádou, začalo prepošstvo upadať. V roku 1543 turecké vojsko obsadilo Stoličný Belehrad a kráľovské hrobky v kostole boli vykradnuté. Turci premenili korunovačný kostol na sklad pušného prachu, čo bolo osudové rozhodnutie. V roku 1601 obľahlo mesto kresťanské vojsko a pri palbe zasiahla delová guľa kedysi posvätné miesto a rozmetala ho na kúsky. Po skončení tureckých vojen zostali z mesta len trosky a na nich vyrástlo mesto nové. (Treba si pripomenúť, že na bezmála 300 rokov bolo hlavné mesto Uhorska presunuté do Bratislavy, kde sa korunovalo v Dóme Svätého Martina v rokoch 1563-1830).

Až v roku 1848 boli pri zemných prácach nájdené dva neporušené hroby. Hrob kráľa Bela III. a jeho manželky. Zostali zázrakom nedotknuté. Zemné práce boli zastavené a začal sa archeologický výskum. Pri výskumoch na pôde kostola a jeho bezprostrednom okolí v rokoch 1848 až 2002 bolo objavených veľa kostier na miestach ich pôvodného odpočinku a mnohé časti skeletov bez súvislosti zmiešané s inými nálezmi. Niektoré hroby a kostry boli identifikované, ale väčšina nie. Kostí sú v súčasnosti uchované vo vysvätej klimatizovanej pohrebnej komore.

Okrem kostí boli nájdené aj zvyšky náhrobných kameňov, z ktorých pár kúskov z nádherného červeného mramoru patrilo vojvodovi Stiborovi z Beckova. Identifikačným znakom bol nám známy erb s dvomi polmesiacmi a krížom. A tak sa našiel stratý hrob a na časti náhrobného kameňa aj skutočná podoba rytiera Stibora. Právo byť pochovaný v bazilike získalo len niekoľko šľachticov vďaka mimoriadnej priazni panovníka, medzi

nimi náš vojvoda z Beckova, Stibor Stiborici (+1414). Vyznamenal azda kráľ Žigmund svojho prvého rytiera tým, že ho dal pochovať na mieste zodpovedajúcom jeho moci a postaveniu, v bazilike, ktorá bola starodávnym kráľovským pohrebiskom?

Dnes je na mieste posvätej baziliky múzeum, národná kultúrna pamiatka – Stredoveké ruiny, pohrebisko uhorských kráľov. Biblické: „prach si a na prach sa obrátiš“ má na tomto mieste doslovný význam. Z kedysi slávneho kostola zostalo len pár kameňov, z mocných a bohatých ľudí zostala hĺba kostí. Zatvoríte oči a predstavíte si, ako tu zneli slová prisahy našich slávnych kráľov, čo bránili náš svet pred Mongolmi, Turkami, pred anarchiou a chaosom. Stát uprostred „korunovačného pieskoviska“, pri hroboch kráľov a kráľovien, ktorí boli kedysi najmocnejšími mužmi a ženami, je silný zážitok a miesto, kde sa človek môže zamyslieť nad zmyslom života. Tu niekde ležal svätý Štefan, Karol Róbert, Béla III., Béla IV., Ľudovít I. Veľký, Matej Korvín a medzi nimi náš, „slovenský kráľ“ Stibor, pán Beckova a celej rieky Váh.

Prečo by nás to malo vlastne zaujímať? Lebo sú to slovenské dejiny! A ešte aké dejiny! Príbeh Stiborovcov je historickou lekciou o Slovensku o podiele Slovenska na dejinách Uhorska a podiele uhorskej histórie v národných dejinách Slovákov. Tu sa vytvárali základné kamenky mozaiky terajšieho Slovenska. Stibor bol Poliak, Žigmund Luxemburčan, prečo teda slovenské dejiny? Pretože z najdôležitejšej časti sa odohrali na Slovensku a za účasti Slovákov a je teda úžasné skonštatovať, že boli také časy, keď slovenské dejiny boli aj európske.

Ing. Ján Macejka

Použitá literatúra: Pavel Dvořák, *Stopy dávnej minulosti, kapitola Stiborov hrob*. Daniela Dvořáková, *Rytier a jeho kráľ*. Informačný materiál Múzeum kráľa Szent István, Székesfehérvár.

Obrazky: (1) Tu stála Kráľovská bazilika, pohrebisko uhorských kráľov • (2) Náhrobok Stibora z Beckova, Národné múzeum v Budapešti • Foto: Ing. Ján Macejka, 2023

Deň môjho európskeho priateľa – eTwinning projekt

Žiaci sa prebúdzajú pod rovnakým slnkom a zatvárajú oči pod rovnakými hviezdami, ale nežijú rovnaké životy. Potrebujú ísť za hranice svojich krajín, pretože sú zvedaví na svojich rovesníkov vo svete. Zaujímajú ich, ako trávia deň ich priatelia z iných národov. Preto sa žiaci ZŠ s MŠ J.M. Hurbana zapojili do eTwinning projektu s názvom A Day in My European Friend – Deň v živote môjho európskeho priateľa. Na projekte pracovalo 162 žiakov, 20 zahraničných škôl z 11 krajín Európy.

Tento projekt im dal šancu pochopiť rôzne európske životné štýly, rutiny, každodenné činnosti a zvyky. Počas obdobia realizácie jednotlivých úloh, na ktorých sa dohodli učitelia partnerských škôl, žiaci vykonávali rôzne

zábavné aktivity na splnenie cieľov projektu. Aktivity prebiehali od februára do júna. Časťokrát sa tak dialo počas vyučovania a úlohy boli zaradené do bežnej hodiny, takže žiaci nepocítili tlak z práce naviac. Zdieľali poznatky a prezentovali výsledky každej aktivity pomocou nástrojov IKT. Čiastočne im to pomohlo rozvinúť sociálne a komunikačné zručnosti.

Posledným online meetingom, ktorý sa konal 31. mája, si všetci žiaci zapojení do projektu zvýšili povedomie o rôznych kultúrach a naučili sa rešpektovať kultúrnu rozmanitosť. Naši žiaci prezentovali Slovensko pred partnermi z Turecka, Talianska, Grécka, Rumunska, Poľska, Chorvátska, Litvy, Gruzínska, Portugalska a Francúzska.

Ing. Darina Jarábková

Koncoročné aktivity v materskej škole

Turistická vychádzka

Posledný deň školského roka, 30. júna 2023, sa v materskej škole uskutočnila turistická vychádzka k rieke Váh. Rodičia deťom pripravili ruksaky s potrebnými vecami. V materskej škole sa nadesiatovali, zobrali ruksaky a išlo sa na turistickú vychádzku.

Počas cesty obdivovali rôzne rastliny, pýtali sa ako sa volajú, či sú liečivé. Pani učiteľky im na všetky otázky odpovedali, oboznamovali ich s novými názvami a na čo sa daná rastlinka používa. Deti počas prechádzania popod most diaľnice zakričali, zavýskali, mali z toho veľkú radosť, nakoľko sa im hlas ozýval. *Po príchode k Váhu rozprávali, ako sa aj s rodičmi chodia k Váhu kúpať, hádzať kamienky a opekať špekáčiky.* Na spiatocnej ceste sa občerstvili na futbalovom ihrisku a ako je pre deti vlastné, neúnavne behali a naháňali sa. Turistická vychádzka sa vydarila, počasie nám prišlo a deti neskrývali radosť a nadšenie.

Rozlúčka s predškolákmi

V utorok, 4. júl 2023, sa v obradnej sieni obecného úradu uskutočnila slávnostná rozlúčka s predškolákmi. Deti prišli slávnostne oblečení so školskou taškou na chrbte a v sprievode rodičov.

Krásnou básňou privítali všetkých prítomných, nasledoval program piesní, básní a tanco pod vedením pani učiteliek Kopasovej a Kubicovej. *Deti ako pamiatku na rozlúčku dostali od pána starostu Ernesta Benka darčekovú tašku so školskými potrebami,* ktoré budú potrebovať od prvého septembra do školy. *Dostali i svoje prvé vysvedčenie v podobe Osvedčenia o absolvovaní predprimárneho vzdelávania* a ako pamiatku na materskú školu dostali darčeky od pani učiteliek. Na záver rodičia poďakovali pani učiteľkám za vynaloženú snahu pri výchove a vzdelávaní ich detí a príprave pred nástupom do základnej školy. Od pani Križanovej dostali sladký darček v podobe plneného čokoládového nanuku. Pán riaditeľ v rozlúčkovom príhovore použil citát Roberta Fulghuma, že všetko podstatné a dôležité sa človek naučí v materskej škole. Rozlúčka sa všetkým prítomným veľmi páčila, bola krásna a dojemná.

Magdaléna Čejteiová, zástupkyňa MŠ

Základná škola s materskou školou J.M. Hurbana, školský rok 2022/2023

Naši absolventi

Terézia Batková, Štefan Camper, Viktória Drahovská, Vanesa Ďurkechová, Šimon Magál, Šimon Martiš, Eliška Martišová, Nina Micháľková,

Ján Ondrejovič, Karol Radosa, Simona Suchánková, Dominika Švecová, Viktória Švecová, Peter Švehla, Paulína Zárubová. *Triedna učiteľka PaedDr. Petra Romaniková*

Premiantky školy

Rebeka Klčovská, 4. ročník, najlepšia žiačka za I. stupeň
Eliška Martišová, 9. ročník, najlepšia žiačka za II. stupeň

VEĽKÁ SÚŤAŽ V BICYKLOVANÍ NA BARINE 2023 • 7. ročník

V sobotu 1. júla 2023 od 9:30 hod sme zorganizovali už 7. bezkonkurenčnú súťaž. Súťaže sa zúčastnil veľký počet detičiek a ich rodičov. **Tento rok sme detičkám rozdali až 100 medailí.** Čo ma veľmi potešilo a bolo to úplne úžasné! Pretekalo sa na bicykloch, kolobež-

kách, odrážadlách. **Tradíciu je už aj záverečný beh detičiek s rodičmi okolo Bariny. Rodičia beh zvládli excelentne bez akejkoľvek nehody,** pre rodičov sme mali pripravenú ako vždy prvú pomoc. **Tento rok sme po prvýkrát odštartovali závod v behu s kočíkmi.** Našas-

tie žiadny kočík nehavaroval. Zo súťaže vyšli všetky detičky víťazne a dostali už tradične medaile na pamiatku. Týmto sa chcem srdečne poďakovať všetkým detičkám, ktoré sa zúčastnili uvedených pretekov a ich rodičom, ktorí nás podporili s pochutinami pre detičky a pomohli s organizáciou tohto úžasného preteku. Ak budem mať podporu a záujem o túto súťaž aj naďalej, určite zorganizujem aj ďalší ročník tejto super súťaže.

Veľmi pekne ďakujem aj starostovi Obce Beckov Ernestovi Benkovi, ktorý nás rovnako podporil a finančne prispel na medaile, Petrovi Čiklovi, Inke Dovinovej a Janovi Polonskému, ktorí nás podporili finančne. Veľmi si to vážim!

Ing. Marek Jambor

Denný biblický tábor 24. – 28. júl 2023

Denný biblický tábor v Cirkevnom zbore ECAV Beckov sa s finančnou podporou Trenčianskeho samosprávneho kraja uskutočnil posledný júlový týždeň. S deťmi sme sa započúvali do starozmluvného príbehu o Nehemiášovi, ktorý bol potomkom Izraelitov odvedených do babylonského zajatia. Keď neskôr Babylonskú ríšu pohltila mocná Perzská ríša, Nehemiáš sa teda narodil v Perzii. Stal sa na kráľovskom dvore, blízko perzského kráľa, pohárnikom – ochutnávačom. Nehemiášovi Pán Boh zveril dôležitú prácu. Použil si ho pri návrate zo zajatia do Jeruzalema, aby tam nanovo vystavil zničené jeruzalemské hradby. Na základe príbehu deti hľadali pre svoj život vzácne kamene – výzvy jednotlivých dní: Poslúchaj Božie slovo! Pros o Božie odpustenie! Pracuj pre Boha! Oslavuj Boha! Odovzdaj sa Bohu! Tie nás povzbudili, aby sme dôverovali Pánu Bohu a ponechali Mu vedenie svojho života.

Biblický príbeh podčiarkli v tomto duchu tematické hry a súťaže. Táborníci sa rozdelili do troch tímov: JANTÁRKY, AMETISTY A AUSTRÁLSKI ZLATOKOPOVIA. K tomu sa pridali tvorivé dielne, na ktorých sme vytvárali a maľovali hradby z kartónov, z korálikov sme vyrábali krížiky, maľovali sme na tričká, z kartónov a palíc robili meče, luky a šípy a z medovníkového cesta sme upiekli jeruzalemské hradby. Tvorivé dielne zaujali a boli naozaj tvorivé. Voľný čas deti trávili na trampolíne, pri basketbalovom koši a futbale. Vycestovali sme tiež do Drietomy a vyšantili sa v zábavnom centre trampolín. Oživením tábora bola opekačka spojená s „Fárovačkou“ – prespávačkou na fare. Počas celého týždňa sme sa na ranných rozcvičkách naučili táborový tanec, s ktorým sme vystúpili pred rodičmi na záverečnom piatkovom spoločnom stretnutí vo farskej záhrade. Deti dostali pek-

né odmeny za svoje umiestnenia v súťažiach a za účasť v tábore. Táborníci dostali táborové tričká s výzvou: Ponechaj vedenie svojho života Pánu. Všetkým patrí poďakovanie a to najväčšie Pánu Bohu, že nás v Pánu Ježišovi miluje, požehnáva a oslobodzuje.

Do nového školského roka 2023/2024 všetkým vyprosuje Božie požehnanie, múdrosť, pokoj a zdravie

*Monika Cipciarová
evanjelická farárka*

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

júl - august 2023

Narodili sa:

Adam Zámečník, Samuel Halčín

Jubilanti:

• **50 rokov:** Martin Švacho, Marián Sládek, Martina Uková

• **55 rokov:** Ľubomír Martiš, Ing. Zuzana Fabušová

• **60 rokov:** Pavel Vavro, Jaroslav Straka, Helena Hornáčková, Anna Čaňová, Peter Ondrejovič, Dušan Šulej

• **65 rokov:** Jozef Opat

• **70 rokov:** Margita Tomanová

• **75 rokov:** Zdenka Šprinčlová, Ing. Ludmila Turanová, Edita Vaculová

• **85 rokov:** Ján Bednárík

Mená všetkých jubilantov uverejňujem v zmysle zákona o ochrane osobných údajov, zákon č.18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov (jubilant ako dotknutá osoba dal súhlas so zverejnením svojho veku, mena, priezviska a veku).

Oznam pre dôchodcov

Milí dôchodcovia, dovoľujem si Vás osloviť po rokovaní Prípravného výboru v obci Beckov, o vyjadrenie záujmu o znovuoobnovenie KLUBU JEDNOTY DŮCHODCOV od roku 2024. Svoje vyjadrenie môžete odovzdať do schránky umiestnenej pri lekární, prípadne na OÚ.
ZT

Spomienka na rodičov

Dňa 17. augusta uplynulo 5 rokov čo ma navždy opustila moja mama **Olga Pažitná** a 29. augusta uplynulo 11 rokov od úmrtia môjho otca **Jozefa Pažitného**.

Ťažká choroba mi vás vzala,
už nemali ste silu s ňou bojovať.
A ja odvtedy hľadím do neba,
či zazriem tváre tých dvoch anjelov,
ktorí mi dávajú silu
tu bez vás na zemi pokračovať.
Chýbate mi...

S láskou na vás spomína dcéra Lenka, vnučky Sofinka, Lilienka a celá najbližšia rodina.

Spomíname

„Bolo nás jedenásť, už nás je len desať ...“ tieto slová uvádzali pred desiatimi rokmi smutnú správu. Boli to bolestivé chvíle, nielen pre najbližšiu rodinu. Spomienky na stratu milej osoby a poslednú rozlúčku s ňou sú aj po 10 rokoch stále živé.

S úctou a láskou spomíname na našu kamarátku, milujúcu manželku, mamu a babičku **Ing. Elenku Pavlíkovú**. *Čeť jej pamiatke! DJ*

Spomíname

Dňa 29. júla sme si pripomenuli desiate výročie, čo nás navždy opustila naša drahá mama, babička a prababička **Olga Hlávková**.

Už len kytičku kvetov na hrob Ti môžeme dať, spokojný, večný spánok môžeme Ti priat.

S láskou spomíname...

Spomienka na 100. výročie narodenia

Dňa 10. júla 2023 by sa dožil môj otec **Miroslav ONDREJOVIČ** sto rokov. Vyučil sa za obchodníka a ako mladý neskúsený bol pridelený do miestnej krčmy, ktorá patrila Jednote a stála tam, kde po tejto budove aj obchodoch zostalo zhorenisko a teraz uprostred dediny je z toho parkovisko. Robila tam aj jeho sestra Marta a spomína, ako často s miestnymi kartármi tam bol aj do rána, ona tam potom šla upratať on na chvíľu si ľahnúť a otvárali znova. **Otec mal vždy novátorské myslenie. Keď bola žatva, požičal si somára s bričkou a na poli čapoval pivo.** Miloval históriu, a tak vyčítal zo starých zdrojov, že v Beckove kedysi dávno boli vinohrady. Zobral

pôdu z beckovských kopcov a v Bratislave dal urobiť jej rozbor, kde sa potvrdilo, že je vhodná na pestovanie viniča. A tak s bratom Jankom bol zakladateľom beckovských vinohradov. Spomínam na to, ako sme mu nosili obed na vinohrad, koľko času sme tam strávili ako decká, v jarku sme sa húpali na starých „hrabútoch“ a bol tam aj vykopyvaný bunker po partizánoch. Neskôr ma učil vytŕhať „zálistky“, spomínam, ako sme prešovali hrozno doma na dvore, ako sme sírili demižóny na víno, kedy bol burčiak a kedy to už bol rampáš, ako víno kvasilo v pivnici.

Otec veľmi rád čítal cestopisy, miloval knihy od cestovateľov Žigmunda a Hanzelku. Postupne ich začal podsúvať synovcovi Petrovi, rozprávali sa o tom. Myslím si, že už tam podnietil Petrove cestovateľské korene.

A tak na Miroslava Ondrejoviča s láskou spomínajú dcéry Jarmila a Eva, sestra Marta a vnučka Adielka, ktorá sa s ním o chvíľku minula v čase, ale verím, že dedo by bol na ňu veľmi pyšný. Spomína aj ostatná rodina. Verím, že si ešte spomenie aj veľa Beckovanov.

JO

Hrad Beckov, 70. roky, zľava: Magdaléna Madajová, Věra Ondrejovičová a jej mama, Anna Jaroščiaková, Božena Ondrejovičová a jej manžel Miroslav Ondrejovič, deti Miloš Jaroščiak a Eva Ondrejovičová.

Adela dobyla Ameriku

Adela Ondrejovičová uspela na súťaži Len-da Muray Atlanta Pro 2023 na horúcej pôde V USA (to sa nepodarilo žiadnej Európanke). **A tak sa prebojovala na Olympiu už 5. krát. Táto naj súťaž sa bude konať po prvý krát v Orlande**, doteraz sa konala v Las Vegas, lebo tam je väčšia hala, až pre 10 tisíc divákov.

Nebolo to ľahké. **Svoju súťažnú sezónu začala v Európe, v Španielsku. Aj keď bola dokonale pripravená, skončila na 4. mieste.** O 2 týždne neskôr, Portugalsko, ešte horšie. Nedali jej šancu ani v prvej osemčlennej vyvolávačke, skončila teda na 9. mieste (Česi napísali „poněkud sporně“). Tak už sa pomaly lúčila s touto súťažnou sezónou (aj keď to stálo toľko úsilia, dobre sa pripraviť), pochopila, že v Európe nemá šancu. Súťaží je málo, podmienky na Olympiu sprísnené, kandidátok veľa (len 1. miesto posúva pretekárku na Olympiu).

Mala už kúpené letenky do USA. Sama s malým batôžkom a valčekom na natieranie s dlhou rúčkou, ktorý som jej kúpila v OBI za

3€ (ostatné pretekárky majú okolo seba veľké teamy, dávajú sa nastriekať súťažnou farbou, kaderničky, vizážistky atď.), bez akejkoľvek podpory vyrazila za oceán.

Neuveriteľné sa stalo skutočnosťou. V Atlante v silnej konkurencii (bola tam aj 4. z Olympie z minulého roka) **VYHRALA. Bola úplne sama a vyhrala. O týždeň nastúpila znova na americké pódium na Chicago PRO 2023.**

Keďže už mala nomináciu na Olympiu, skončila druhá, vyhrala domáca Američanka a Adela 2. miesto. Je to neskutočný úspech. Boli tam rozhodcovia z Olympie, a tak na ňu budú pozerat' inak, ako len na nejakú Európanku.

Bola hviezdou v USA, cestou domov niesla víťaznú zlatú ťažkú sochu, korunku a 2 medaily. Keď si v Atlante šla pozrieť veľké akváriá, chlapec ju spoznal. Tento šport je veľmi v USA obľúbený, a tak sa tam fanúšikovia pol hodinu s ňou fotili, tak ako aj na letiskách, všade, kde ju spoznali. A čo u nás? NIČ.

A ešte vysvetlenie. Dostať sa do PRO Ligy nie je vôbec jednoduché. Bola niekoľkonásobnou majsterkou Sveta aj Európy, víťazkou súťaží Arnold Classic a patrila do SAKFST, Slovenskej asociácie. Vtedy dostala pohár a medailu a potrasenie rukou. Postúpiť do PRO Ligy môže len ako víťazka Majstrovstiev sveta, a tam ešte musí dokázať, že je najlepšia z najlepších, teda Absolútna majsterka sveta. Vtedy môže požiadať o PRO kartu. Odvtedy si platí všetko sama, hotely, letenky, súťažné plavky a veľa iných vecí. Aj tak reprezentuje našu republiku, keď v USA ani netušia, kde je Slovensko. JO

Detské ihrisko „Hexagon“

Detské ihrisko v parku pod pamätníkom SNP sa volá „Hexagon“ a je tam od roka 1969. Patrí medzi pamätihodnosti Banskej Bystrice. Je cenným dobovým príkladom komplexného – kontextuálneho prístupu k vytváraniu moderného životného prostredia. Bolo navrhnuté s rešpektom k symbolickým hodnotám a výtvarným nárokom významnej lokality mesta v 70. rokoch. Zároveň patrí k vôbec prvým originálnym realizáciám svojho druhu. Jeho autorom je beckovský rodák priemyselný dizajnér Ján Ondrejovič.

Ihrisko tvoria tri samostatné objekty, ktoré plnia funkciu detskej preliezačky. Je budované z liatych betónových šesťuholníkových tvárnic, ktoré sa stali základným funkčným a estetickým prvkom minimalisticky chápanej vzdušnej sochárskej kompozície. Zvolený materiál detského ihriska korešponduje s hmotou Pamätníka SNP a v kontexte architektonicko-urbanistickej situácie, v ktorej je umiestnené, predstavuje citlivo zrealizovaný umelecký počín. Ihrisko spája utilitárne funkcie s premyslenou výtvarnou formou a dôstoj-

ne susedí s významným pamätným a symbolickým miestom mesta.

Od osadenia diela nebola realizovaná jeho ochrana a odborné ošetrovanie, preto je dnes detské ihrisko v havarijnom stave a hoci nespĺňa bezpečnostné nároky podľa súčasných prísnych noriem na detské ihriská, stále zostáva kvalitne sochársko-dizajnersky spracovaným objektom, ktorý si zaslúži našu pozornosť bez ohľadu na to, či sa prinavrátí k svojmu pôvodnému využitiu alebo zostane „iba“ umeleckým solitérom vhodne dopĺňajúcim lokalitu vo svojom pôvodnom umiestnení.

Na jeho záchranu zorganizovala Stredoslovenská galéria – kurátorka galérie pani Zuzana Majlingová – 4. júl a 2023 v spolupráci so Štúdiom tanca krásne podujatie, happening, ktorého cieľom bolo upriamiť pozornosť na vzácne detské ihrisko Hexagon, zapísané medzi pamätihodnosti mesta.

Hudobná improvizácia, realizovaná vo verejnom priestore mesta, zapojila divákov na podporu povzbudenie kompetentných in-

štitúcií. Oživilo ihrisko tanečnou kreáciou, urobili okolo neho symbolicky záchranný kruh.

Tohoto podujatia, sme sa zúčastnili i my, potomkovia po dizajnérovi Jánovi Ondrejovičovi. Ďakujeme pani Majlingovej za jej vytrvalé úsilie zachrániť dielo nášho otca...

Dve detské preliezačky sú komponované na centrálnych pôdorysoch vertikálnym ukladaním betónových tvárnic. Nosná konštrukcia kovových tyčí centrálnych preliezačiek je zachovaná, jednotlivé betónové tvárnice sú v súčasnosti už značne poškodené a hrozí ich vypadnutie z konštrukcií. JS

Zdroj: Z.L. Majlingová, SSG BB, rodinný archív

Spomienka na Pavla Pospíšila, spoluobjaviteľa Beckovskej jaskyne

Rodák zo Zemianskeho Podhradía spolu so svojim starším priateľom Petrom Zámečníkom (teraz 85 ročný) a ďalšími, bol spoluobjaviteľom Beckovskej jaskyne v roku 1983.

Ako dlhoročný bývalý vedúci Oblastnej skupiny Slovenskej speleologickej spoločnosti Čachtice, jej prieskumu i zabezpečeniu venoval veľmi veľa úsilia a času. V poslednej dobe bojoval so zákernou chorobou, ktorej napokon dňa 14. decembra 2022 vo veku 71 rokov nečakane podľahol. **Počas spoločnej práce v Beckovskej jaskyni v minulosti našli na dne jaskyne**

v sutine zavalený kus kvapľa, ktorý zachránili a spoločne ho i doma opatrovali. Medzi sebou uzatvorili tichú dohodu, že kvapel' bude umiestnený na pomníku toho, kto tento svet včasnšie opusti do večnosti. A túto tichú dohodu v krátkej pietnej spomienke, za účasti Petra Zámečníka, súčasného vedúceho Lukáša Kubičinu a členov skupiny, na cintoríne v Zemianskom Podhradí sme naplnili. So želaním, nech spomienka na neho nielen v srdciach tých, čo ho poznali, ale i v histórii objavovania Beckovskej jaskyne, zostane dlho zachovaná. A kva-

pel' na jeho hrobe bude ho pomyslene spájať s krásou Beckovskej jaskyne, o objavovanie ktorej sa Pavol svojim úsilím zaslúžil. Vraví sa, že na objavovanie jaskynných priestorov len jeden život nestačí. Veľmi si želal, aby i v Beckove našli sa znova nasledovníci a pokračovatelia tejto zmysluplnej činnosti, prinášajúcej krásny osobný i spoločenský zážitok. Zatiaľ sa mu toto želanie nespĺnilo.

S úctou k jeho životu Ing. Miroslav Borcovan, Kálnica

CHLIEB NÁŠ KAŽDODENNÝ - Z histórie beckovského družstva

„Chlieb náš každodenný daj nám dnes...“ I v modlitbe sa hovorí o tom, ako je chlebič náš každodenný pre človeka dôležitý. Chlebič sa nám v priebehu vekov stal nenahraditeľnou potravinou až do dnešných dní.

A bolo to vždy – od prvých počiatkov, keď človek objavil toto tajomstvo. Tajomstvo chleba. **Dorobiť zrno. Potom ho podrviť a neskôr zomlieť. Upiecť chlieb.** Tisícročia a stáročia utekali, ľudstva pribúdalo. A tak sa musel lovec a zberač korenkov naučiť to zrno aj dorobiť. Sprvoti to bolo iba primitívne obhospodarovanie pôdy, no časom prichádzalo ľudstvo na nové spôsoby dorábania obilia a zo zberača sa stával roľník. Industriálna revolúcia časom zasiahla aj do poľnohospodárstva. Prvá bola motyka, potom prišiel prvý primitívny pluh – radlo. No človek vymýšľal ďalej nové a nové veci, ktoré by mu mali uľahčiť ťažkú drinu pri obrábaní zeme. Po pluhu prišiel kosák, potom kosa, na mlátenie už nebolo treba nohy zvieratá, prišli cepy.

Po moc, moc dlhom čase začala prichádzať doba „moderná“ a s ňou stále nové a dokonalejšie stroje. Pri zbere obilia to najskôr boli riadkovače, ktoré pokosili obilie a uložili ho do riadkov, potom tzv. „hrstovačky“, ukladali pokosené obilie do „hrstí“. Neskôr prišli už samoviazače, ktoré pokosené obilie viazali do snopov. No i tak dalo človeku ešte veľa, veľa úsilia, aby dostal zrno pod strechu. **V Beckove sa snopy ukladali do „kopáčkov“, inde sa im hovorilo „kríže“ alebo „panáky“, či „panáci“.** **Vždy sa snopy dávali klasom do stredu kríža „do seba“ a navrch sa založil posledný snop tak, aby zakryl hlavne klasy, aby nezmokli.** **Tomuto vrchnému snopu sa v Beckove hovorilo „farár“.** Snopy sa museli potom naložiť, väčšinou na „rebrinák“, neskôr, keď už boli traktory, na vlečku. A následne odviezť z polí k stroju, ktorý dokázal oddeliť zrno od slamy a pliev. K mláťačke. A o tom je tento príbeh.

Ako to bolo v Beckove, keď už roľníci (mnohí zo začiatku nie celkom radi, ale bola taká doba) spoločne hospodárili na družstve. Teda na miestnom JRD – Jednotnom roľníckom družstve. JRD Beckov už začiatkom šesťdesiatych rokov užívalo dve mláťačky.

Jedna bola výrobkom firmy bratov WICHTERLE a KOVAŘÍK z moravského Prostějova. Bola

to veľká „mašina“, ako sa vtedy mláťačkám hovorilo, kovovo-drevenej konštrukcie, však veľmi výkonná, hovorilo sa jej aj „Tisíc-dvojstovka“. Volala sa tak preto, lebo mala šírku mláťacieho bubna 1200 milimetrov, veľký výkon a možnosť roztriediť vymlátané obilie na „prvý klas“, „druhý klas“ a „pozadek“, čo boli zlomky a drobné zrno. V tých časoch ju už poháňal „stabilák“, čo bol naftový motor, v tomto prípade o výkone 12 konských síl. I keď v prvopočiatkoch sa používal na pohon strojov dômyselný technický vynález „gepel“. To bolo také skoro „perpetuum mobile“. Stroj, ktorého hnacou silou bol pár koní, prípadne volov. Zvieratá chodili dookola a cez špeciálny mechanizmus ozubených kolies sa prenášala ťažná sila zvierat na poriadne veľkú, 1,5 m priemeru a viac, remenicu a pomocou remeňa z veľkej remenice gepľa na malú remenicu stroja, v tomto prípade mláťačky, sa prenášal točivý moment do celého stroja. No neskôr prišli prvé „damfy“, parné stroje – motory, ktoré premieňali silu pary na točivý moment a znovu cez remenicu na mláťačku. To však už v Beckove bolo minulosťou. V Beckove na družstve už mali „stabilák“. Bol to naftový motor SLÁVIA od českej firmy Bratři Paříku z mestečka Napajedla, s výkonom 12 HP. Druhá mláťačka, ktorú družstvo užívalo, bola už celkom moderná. Poháňal ju silný elektromotor. A nepotrebovala ani toľko ľudí na obsluhu, ako Tisíc-dvojstovka. Preto ju aj volali „Automatka“. Mala už automatické podávanie obilia do mláťacieho mechanizmu, bola celokovová. Tiež výrobok československý. Vyrábala ju firma bratov K. + R. JEŽEK BLANSKO, v. o. s., továrna na výrobu zemědělských strojů.

Ale podme do Beckova roku 1965. Je krásne slnečné augustové skoré ráno. Po ceste dolu Vystrkovom na bicykli z Matiašky pán Majster. Majster, hlavný „mašinišťa“, ako sme ho volali, „dedko“ JABLONKA. Šinie si to dolu na dolný koniec Beckova na družstvo. Veselo si píska svoju obľúbenú: „Mám já Sláviu starú...“ Slávia bol, ako som už uviedol vyššie, stabilný naftový motor, ktorý poháňal jeho pýchu (i keď fyzicky bola družstevná), mláťačku „Tisíc-dvojstovku“. Tú veľkú mašinu z Prostějova od firmy WICHTERLE a KOVAŘÍK. Mláťačka stála zostavená spolu s motorom Slávia a ele-

vátorom, po beckovsky „levátorom“ na Prostrednej ceste, asi 100 metrov od vtedajšej družstevnej hlavnej brány, kde bola vrátnica aj s telefónom. To, keby nebudaj začalo horieť, aby mohli hasičov zavolať. Neďaleko bola aj razená studňa pri Balazovičovych stromoch. Ešte k levátoru. Bol to stroj, jednoducho povedané šikmý hrabicový dopravník, ktorý od mláťačky odoberal slamu a dopravoval ju na stoh. Po beckovsky „kozel“.

Dedko Jablonka každé ráno už o pol šiestej prišiel k celej zostave strojov na Prostrednú cestu a prvé čo bolo (a to sa skutočne dialo), pekne pozdravil „svoje“ stroje: „Dobré ráno pani mláťačka, dobré ráno pán motor, dobré ráno pán levátor“.

Tak bol s tými strojmi zžitý a mal ich rád, že ich pokladal skoro za živé bytosti a mal k nim hlboký rešpekt a úctu. Taký to bol pán Majster. Spolu s ním nastúpil do dennej „šichty“ aj jeho pomocník, vtedy študent Vilko MASLO. Najskôr kontrola všetkých mechanizmov, potom „piksla“ vazelíny a „dekalamitka“ a „hajde“ premazat všetky maznice. Dedko Jablonka skontroloval všetky remene, pozrel a keď bolo treba opravil a vyčistil sitá, prezrel mláťací koš a bubon. Potom spolu s Vilkom doplnili do motora Slávie naftu, olej a vodu, pripravili „špaček“ (tak sa volal knôť, ktorý sa zapálil pred štartom motora a vložil sa do otvoru v motore). Obaja, pán Majster a pomocník, zobrali kľuku a pretočili párkrát motor, aby dostal kompresiu, vložili zapálený špaček do motora, potom rýchlo zatočili, uvoľnili dekompresor a Slávia začala rapotať monotónnym zvukom dieselového dvojvalca. Medzitým už prichádzali chlapi a ženy – obsluha celej mlátiacej zostavy.

Prvý vyšiel hore na mláťačku, na tzv. „dreškasňu“ „špajzer“. Bud' to bol Pavel GAREC alebo Karolko ŠTEFÁNIK, to boli hlavní „špajzeri“. Ich úlohou bolo „krmit“ mašinu obilím, no nie ani veľa, ani málo. Skrátka museli to vedieť a mať na takúto robotu cit. Medzitým prišli podávači. Podávali snopy z voza alebo vlečky hore na „dreškasňu“. A na roli ich aj nakladali. Boli tu rúči, vypracovaní beckovski mládenci a chlapi: predovšetkým Štefan (Pišta) UHRINA, Palko BÁNOVSKÝ, Janko ČÍČMANSKÝ, Jožko ČÍČMANSKÝ, Rudko KROČITÝ, Jožko POLE-

ŠENSKÝ, niekedy Jarko ONDREJOVIČ a aj brigádnicí. V tom čase sa práve mlátila pšenica, beckovsky „žito“, z rólí zo Sychrova, z Príkrej a Pieskovej doliny.

Kopáčky stáli v radoch ako vojaci a čakali na „formanov“, ktorí ťahali hore Tehelnu na Pieskovú dolinu na „rebrinákoch“ nakladať. Prvý chodil Béla BRUNOVSKÝ s Pejmom a Čertom, po ňom Jožko KADLEČÍK, Pavel JANÍK, Karol KROČITÝ starší, Janko JURÁK, Pavel PAULUS, Janko SEDLÁČEK. Boli to už starí, životom zocelení chlapi, všetkých sme ich po beckovsky volali „ujco“. Zbožie už bolo v kopáčkách, pokosili ho samovjazáčom traktoristi Janko PRIKRYL a Rudko ĎURIŠ.

Medzitým sa už na Prostrednej ceste začalo mlátiť to, čo večer chlapi naložili a traktoristi Janko ČIKEL, Julko GAVAČ, Janko JURÁK, Janko HLADKÝ, Jožko ČAŇO, Karol KROČITÝ, Jarko ONDREJOVIČ na vlečkách doviezli a na noc schovali do stodoly a do senníka, aby nebudaj nezmoklo.

Dedko Jablonka spolu s Vilkom Sláviu už mali natočenú, nahodili hlavný remeň, pridali otáčky na motore a mohlo sa začať. Traktoristi sami aj s brigádnikom podávali, ženy hore na dreškasni, Mariška PAVLOVIČOVÁ a Mariška LETKOVÁ, rozväzovali špagáty a podávali snopy špagjérovi. Dnes to bol Karolko ŠTEFÁNIK.

Margitka JEŽKOVÁ mala na starosti plevy, čo na konci mašiny z boku vyfukoval ventilátor. Bola to veľmi dôležitá robota. Naberala ich do velikánskeho prúteného koša a odnášala na kopy, čo bola z boku kozla. Nadýchala sa prachu ojoj, ale to všetci pri tejto robote, no ona najviac.

K vreciam – mechom sa postavili brigádnicí, najviac si pamätám, že tam Samko LONDÁK chodieval, ale aj Vilko MASLO a Braňo SLÁVIK robili pri mechoch. Všetko zrno sa tiež vážilo rovno pri mláťačke. Vymlátená slama z mláťačky padala na levátor, ktorý ju vynášal na kozel.

Kozel bol už začatý, tak sa po rebríku naň hore vyšplhali hlavní kozlári Ondrejko HLADKÝ a Palko MARTIŠ spolu s podávačmi vymlátenej slamy: Šteško SLÁVIK, Zdenko VIDÁN, Milan HLADKÝ, Janko ŠPAČEK, Marián UHERČÍK a brigádnicí. Kozlári mali dôležitú funkciu. Museli vedieť kozel založiť, odhadnúť jeho rozumnú dĺžku aj šírku. Ale aj následne slamu ukladať tak, aby kozel mal aj tvar, aby neutekal do strany a slama z neho nepadala. A do výšky sa musel zužovať tak, aby sa navrchu dala spraviť strecha a aby nezamokal. Také malé umelecké dielo družstevníkov.

Keď sa namlátilo za vlečku vriec alebo pred obedom, kedy bývala prestávka, sa zrno odvážalo do sýpky na družstvo. Odvoz mal na starosti Karol KROČITÝ mladší, buď na traktorovej vlečke alebo tzv. „platáku“ alebo na „tatrovke“ buď Tatre 128 alebo Tatre 111. Na sýpke prebral zrno pán KRCHO, neskôr spolu so Stankom PAVLOVIČOM.

Tisícdvojstovka, pýcha pána Majstra Jablonku, bola mláťačka s bubnovým mechanizmom. Ten sa otáčal v mláťacom koši, medzera medzi bubnom a košom sa dala nastaviť. Mláťačka mala ventilátor na odfúkavanie pliev a dve triediace sitá. A špeciálny systém triedenia zrna, ktorý sa volal „SORTÍR CILINDER“ a ktorý dokázal vytriediť zo zrna aj semená burín. Mlátila všetky vtedy bežné obilniny, žito, jačmeň, rež aj ovos, ale dala sa nastaviť aj na mlátenie hrachu, bôbu alebo šošovice, ktoré sa vtedy pestovali už aj na väčších plochách, no nie v Beckove.

Vymlátené zrno padalo do vriec, beckovsky „mechov“, roztriedené na prvý klas, druhý klas a pozadek. Mláťačky sa stali ohromnými pomocníkmi roľníkov. Či už za prvej republiky alebo neskôr už v družstevnom hospodárení. Ušetrili čas mlatby aj pracovnú silu. Veď iba malá primitívna ručná mláťačka ušetrila už na konci 19. storočia 4 až 6 mlatcov s cepmi. Takáto 1200-ka v Beckove ušetrila pracovnú silu a skrátila čas mlátenia. V priemere v Beckove v tých časoch, ak vyšlo počasie, trvala žatva a mlatba 3 až 4 týždne.

Veľmi zaujímavou bola skutočnosť, že pri mláťačke bol umiestnený tzv. „stánok dôvery“. Bolo to miesto, ak boli blízko stromy, tak v tieni, kde boli v sude s vodou malinovky a pivo 7°, ktoré bolo vtedy povolené piť aj v práci. A kto bol smädny, prišiel, zaplatil do „piksle“ korunu, dve a mohol sa občerstviť. Nikdy tam nechýbala ani koruna. Ľudia mali k sebe bližšie a boli poctivejší.

Ako odhadovali starí gazdovia úrodu: Ak bol rebrinák dobe naložený do rebrín a nad rebríny aspoň 5 radov snopov, tak priemer u pšenice bol 4 metrické centy, polovica z toho zrno 2 metráky a polovica slama, tiež 2 metráky. Jačmeňa, ak mal dlhý klas, skoro rovnako; raže, ak bola moc dlhá slama, tak 120 kg zrna, 300 kg slamy.

Ešte k mláťačke Automatke. Mlátilo sa s ňou väčšinou každú sezónu Na Važine, kde bol blízko zdroj elektrického prúdu. Mašinstom bol pán Julko HAJDUŠEK. K obsluhu nepotrebovala ani podávačov, ani rozväzovačky a podávačky snopov, ani špagjera. Iba strojnika a dvoch pomocníkov, tzv. „šifníkov“. A dvoch chlapov na obsluhu mechov. Snopy

sa z voza podávali na šikmý dopravník, ten ich vyniesol hore pred mláťací bubon. Pred vstupom do bubna im rezačka špagátov prerezala špagát a dŕmýselný podávač mechanizmus posunul snop do mlátiaceho bubna. A bolo vymlátené.

V roku 1965 JRD Beckov obhospodarovalo 658 ha pôdy, z toho 438 ornej. Zasiate bolo 109 ha pšenice, 110 ha jačmeňa. Priemerný výnos pšenice bol 27 metrákov, jačmeňa 19 metrákov. Mlatba trvala 22 dní. Metrák = 1 metrický cent, značka „q“ = 100 kg. Pre zaujímavosť: Družstvo v tomto roku chovalo 347 ks dobytky, z toho 131 kráv, 651 prasiat a 220 oviec. Hodnota pracovnej jednotky bola 12 Kčs. Deň sa pomaly chýlil k večeru. Na Prostrednej ceste omlátili žito z posledného voza. Pred súmrakom bolo hotovo. Mlatci, unavení, zaprášení sa rozchádzali domov. No pán Majster dedko Jablonka a Vilko ešte mali robotu. Museli prezrieť mašinu, motor, levátor, očistiť stroje od pliev a prachu, stočiť a schovať hlavný remeň, prípadne opraviť čo to, vybrať sitá z mašiny, vyčistiť ich. To už prišiel nočný vartáš, ktorý strážil mašinu a ostatné stroje. I v tých časoch sa naši neprajníci a zlí ľudia. Až teraz pán Majster aj spolu s Vilkom odchádzali domov. Boli spokojní, dnes to šlo ako po masle, aj čas vydržal. „Zajtra ideme zas“, kričal pán Majster na Vilka, keď sa na križovatke rozchádzali. V diaľke bolo počuť hukot naftových motorov. Boli to dve DT 54, „pásaky“, na ktorých Adamko ŠIMKO a Jožko TEKULA orali na Pieskovej doline podmiety. Ale o tom až inokedy.

Z rozprávania pána Štefana Slávika a z vlastných spomienok napísal Ivan Ondrejovič.

Poďakovanie: Ďakujem touto cestou pánovi Štefanovi SLÁVIKOVÍ za rozhovor, na základe ktorého vznikol tento článok a tiež za poskytnuté fotografie. Zároveň ďakujem aj pánovi Vilkovu MASLOVI za odbornú pomoc a rady technického charakteru.

(1.) Obsluha mláťačky a kozlári – družstevná žatva 1955. • (2.) Mlatba v Beckove (nedatovaná) na mláťačke poháňanej parným strojom „damf“ pri Slávikoch stodole vo Vystrkove. Prvá vpravo stojí Mária Sláviková, rod. Kolárová, babka Štefana Slávika. Vedľa nej Oliver Kolár Slávik, volali ho Olino. • (3.) Stabilný motor SLÁVIA 27 HP • (4.) „Chlapci z Beckova“ – družstevníci nakladali snopy aj podávali z voza alebo vlečky na dreškasnu pri mlátení, zľava Štefan Pišta Uhrina, Palko Bánovský, Janko Čičmanský, Rudko Kročitý, Jožko Čičmanský. • (5.) Mláťačka WICHTERLE a KOVAŘÍK tisícica zreštaurovaná a funkčná.

Malí hrdinovia veľkej vojny. Legionárska odysea beckovských rodákov

IV. pokračovanie: Z husára delostrelcom.

PROLÓG

„Co nejvíce československého vojska, co největší československá armáda! Aby svět viděl, že československý národ je proti Rakousko-Uhersku doopravdy...!“ (T.G. Masaryk)

Státisíce vojakov Veľkej vojny vyviazli z bojov a dostali sa do zajateckých táborov, v ktorých väčšinou zažívali hlad, epidémie, ťažkú prácu a nekonečné utrpenie i smrť. Povestnými sa v tomto stali zajatecké tábory hlavne v Srbsku, Turecku, Rumunsku. No i ruské zajatecké tábory patrili k týmto neblaho presláveným. Tisíce zajatcov v nich zahynuli, tisíce prežili a tisíce vzali do ruky zbraň a rozhodli sa bojovať. Znovu obliekli uniformu a odchádzali z táborov, aby vytvárali svoje národné vojská.

Česi a Slováci do légii vstupovali či už z pohnútok ideových, veriac v Masarykove myšlienky, ale i z materiálnych – už li tým z pekla zajatia. Oni boli jediným zdrojom dopĺňovania dobrovoľníckeho vojska, ktoré sa stalo nepostrádateľným a určujúcim faktorom v diplomatickom vyjednávaní o existencii nového štátu, nového Československa. Medzi týchto dobrovoľníkov patrili aj legionár, Beckovčan Ján HLADKÝ.

Ján HLADKÝ – legionár v ruských légiiach, narodený 16. marca 1883 v Beckove, v rodnom dome s popisným číslom 107, syn roľníka Štefana Hladkého. Číslo v légiiach 75 853. Po skončení obecnej školy počas tvrdej maďarizácie v roku 1895 pracoval na hospodárstve svojho otca do roka 1904, kedy v apríli nastúpil na povinnú vojenskú službu k 15. honvédskeму pluku, ktorý sídlil v Trenčíne. V maďarskom origináli: Trencsényi 15. honvéd gyalogezred. Slúžil v 3. stotine pluku v jazdecskom oddieli. Pluk patrilo do 74. brigády 37. divízie V. armády Rakúsko-Uhorska. Táto bola určená v prípade vojny bojovať na východnom fronte v Haliči proti Rusku. Tu si odslúžil tri roky základnej služby, kde skončil ako desiatnik – korporál, v hovorovej reči kaprál, čo bola poddôstojnícka hodnota. Po ukončení „vojančiny“ znova pracoval na otcovom hospodárstve a už ako ženatý, po založení rodiny v roku 1907, na svojom hospodárstve v Beckove. To už mal v čase odchodu na ruský front začiatkom augusta 1914 spolu so svojou manželkou Katarínou, rod. Valovičovou, narodenou 23. novembra 1883, dcéru Aničku, narodenú v roku 1908.

Do Veľkej vojny narukoval 2. augusta 1914, k svojmu „kádru“ 15. honvédskeму pluku. Vtedy už mala Anička šesť rokov a manželka Katarína nosila pod srdcom ich druhé dieťa, ktoré sa narodilo začiatkom roka 1915.

Pluk bol nasadený 23.-25. augusta 1914 v bitke pri Krasniku. od 26. augusta do 10. septembra bojoval pod Lublinom. 11.-25. septembra ustupovala 3. stotina pluku pred Rusmi od Lublina na riekú Nídu. 1.-8. októbra zasa útočili proti Rusom až po sútok riek Vísly a Sanu.

22.-26. októbra bojoval desiatnik Hladký pri Ivangorode, kde padol v ten deň 26. októbra 1914 neďaleko tohoto mesta v osade Nová Alexandria do ruského zajatia.

Našťastie, Ján všetky tieto veľmi krvavé boje proti Rusom v zdraví a bez zranenia prežil, i keď straty c.k. armády boli počas týchto bojov obrovské. Niektoré stotiny stratili viac ako 60-70 % mužov – zabitých, ranených, zajatých, nezvestných. Zajatie svojím spôsobom predstavovalo vykúpenie a človek ušiel smrti. No útrapy ešte nekončili.

Zajatcov kozáci hnali peším pochodom na tzv. „etapu“, predom určenú železničnú stanicu, kde ich naložili v lepšom prípade do dobytých vagónov, v tom horšom iba na „platformy“ – obyčajné plošinové vagóny. Zajatecký ešalón, v ktorom bol aj Ján, sa za každého počasia pomaly vliekol z mesta Chelm do sústreďovacieho tábora Dárnica pri Kyjeve. Jedla málo, vody málo. Človek musel byť veľmi silný a odolný, aby túto útravnú cestu prežil. V Dárnici všetci zajatci absolvovali karanténu a boli rozdelení do ďalších táborov na ceľ Rusi až po Sibír. Ján bol najskôr od 15. marca 1915 presunutý do internáčného tábora v Charkove. V tom čase sa mu narodil na Slovensku syn. Z Charkova sa dostal koncom roka 1915 do tábora v meste Kungur v západnej Sibíri. Tu zajatci ťažko pracovali v lesoch, v sezóne i u mužikov na poľných prácach, ale i v miestnych podnikoch. Kungur ležal asi 550 km od mesta Omsk, kde bol Ján presunutý začiatkom roka 1918 do zajateckého tábora pre Slovákov. Tu **12. septembra 1918 dobrovoľne podpísal prihlášku a vstúpil do ruských légii. Bol zaradený ako delostrelec tretieho parku II. muničného delostreleckého divíziónu, ktorý patrilo priamo pod veliteľstvo II. streleckej divízie Československej armády na Rusi. Slúžilo s ním v tom čase a v tejto jednotke až 44 Slovákov.**

Bojové nasadenie II. delostreleckého divíziónu: Od októbra do decembra 1918 bol II. divíziónu sústredený v meste Kungur. Slúžil predovšetkým ako ochrana štábu divízie. Dovtedy mu velil veliteľ II. divízie generál Gajda. 30. decembra 1918 opustil divíziónu a tri pluky II. divízie Kungur a zaujali obrannú líniu proti červeným pozdĺž riek Jug a Izreň. Následne začiatkom januára 1919 zaujal II. divíziónu zálohové postavenie v priestore mes-

tečka Ordinsk. To už velil II. divízií plukovník Ludovít Krejčí. Ten na základe rozkazu československého ministra vojny generála M.R. Štefánika zo dňa 1. februára 1919 o reorganizácii ruských légii umiestnil veliteľstvo a štáb divízie do mesta Tomsk. Tu Ján slúžil až do 20. februára 1919, kedy jeho jednotka prevzala delostreleckú podporu pri ochrane magistrály v úseku Marijinsk – Tomsk. Až do januára 1920 tu odrážali útoky oddielov červených a tiež bánd – gerilových skupín, ktoré bojovali proti légiiam. Tým šlo hlavne o korisť zbraní a potravín. Boli to krvavé a nemilosrdné bitky. 15. januára 1920 boli vystriedaní ruskými silami (ruská revolučná armáda a kozáci, ktorí bojovali proti červeným).

Od 20. januára 1920 znovu Ján slúži pri ochrane štábu II. divízie v Tomsku. Začiatkom marca sa začali legionárske oddiely sťahovať bližšie a bližšie k Vladivostoku. Cesta prebiehala za neustálych bojov a potýčiek so stále silnejšou Červenou armádou. Napokon koncom marca dorazil II. muničny divíziónu do Vladivostoku. Tu čakali legionári na loď do vlasti. Nakoniec nadišiel deň **19. máj 1920, kedy sa Ján narodil aj so svojimi spolubojovníkmi na anglickú loď Keemun. Bol to v poradí už 25. lodný transport legionárov z Vladivostoku. Loď na druhý deň odplávala smer Európa, prístav Terst.** Keemun bol anglický nákladný parník o výtlaku 9067 BRT., postavený v roku 1912 v lodeniciach v Belfaste.

Narodil 945 legionárov, ľahké poľné kanóny, municiu a 400 civilných osôb. Veliteľom lodného transportu bol major Noska. V tomto transporte cestoval aj medveď „Míša“, ktorého si legionári v Rusku na Sibíri chytili ako mláďa a vychovali. Po návrate do vlasti ho darovali prezidentovi Masarykovi.

Loď dokázala preplávať až 600 km za deň a noc. Plavba na trase VLADIVOSTOK – SINGAPÚR – COLOMBO – SUEZ – PORT SAID – TERST trvala 50 dní. Loď viezla aj rôzny tovar pre novú republiku: bavlnu, konzervované potraviny, čaj, kávu a iné. Ale stravovanie na lodi bolo hlavne na začiatku plavby veľmi zlé a Čechoslovákom anglická kuchyňa moc nechutila, aj porcie boli veľmi malé. Ján aj ostatní legionári však i túto poslednú etapu svojej anabázy šťastne prežili a 8.7.1920 Keemun zakotvila v Terste. Ešte v ten istý deň boli

vypravené tri vojenské vlaky, ktoré po trase TERST–LUBLANA–MARIBOR–ŠTAJERSKÝ HRADEC–LINEC–HORNÍ DVOŘIŠTĚ priviezli legionárov konečne do vlasti. Ján so svojím divíziónom odišiel najskôr do Prahy, a potom ich vojenský vlak aj s výzbrojou previezol do Žiliny, kde bol novoutvorený 9. ľahký delostrelecký pluk a do ktorého bol II. muničný divízión prichodivší z Ruska dislokovaný. Ján dostal trojmesačnú repatriáciu dovolenku a **konečne sa po šiestich rokoch a troch mesiacoch odlúčenia zväčša doma v Beckove so svojou rodinou, manželkou, deťmi, otcom a mamou a svojimi súrodencami. 26. októbra 1920 bol delostrelec legionár Ján HLADKÝ demobilizovaný v Žiline.**

Dostal legionársku legitimáciu číslo 51 693 a bola mu započítaná služba v ruských légiiach v dĺžke 5 rokov a 9 mesiacov. Podľa legionárskeho zákona sa skutočne odslužené mesiace v légiiach násobili číslom 3. Jeho rodina – manželka a deti od vzniku Československa 28. októbra 1918 až do jeho návratu domov a demobilizácie dostávali od českoslo-

venskej vlády osobitnú dávku, tak ako všetci príbuzní legionárov. Ján HLADKÝ žil v Beckove a vychoval so svojou manželkou Katarínou tri deti. Dcéru Annu, vydatú Fidlerovú (*1908, +1992), syna Jána (*1915, +1995), ktorý si zobral za manželku Annu, rod. Štalmachovú (*1918, +1992) a dcéru Máriu, vydatú Vaculíkovú (*1921, +2009). Zomrel 20. februára 1940 počas druhej svetovej vojny v Beckove, kde je aj pochovaný na evanjelickom cintoríne spoločne so svojou manželkou Katarínou, ktorá zomrela 6. mája 1965.

Dobrovoľník, delostrelec, legionár ruských légii, náš rodák Ján HLADKÝ si určite tak ako ostatní legionári zaslúži, aby na jeho hrobe bola umiestnená malá tabuľka s textom: **BOJOVAL V ROKOCH 1918 AŽ 1920 V RUSKU AKO LEGIONÁR – DOBROVOLNÍK ZA SVOJU A NAŠU NOVÚ VLASTĽ, ZA NOVÉ ČESKOSLOVENSKO.**

Ivan Ondrejovič

Pramene: Archív VHÚ Praha: Poslužný spis legionára Jána Hladkého, Rozkazy veliteľství II. divíze Československé armády na Rusi • Jiří Fidler:

Dějiny československých légii v datech • Digitální knihovna Kramerius: Historie II. muničního divízionu • Časopis Československé obce legionářské Směr speciál: Transporty z Ruska • K. Vašátko: Historie československých légii • Archiv VHÚ Praha: Kniha rozkazů 25. lodního transportu legionářů z lodi KEEMUN.

Obrázky: Anglická loď Keemun, ktorou sa J. Hladký plavil z Vladivostoku do vlasti. • Hrob legionára Jána HLADKÉHO na evanjelickom cintoríne v Beckove. Je tu pochovaný spolu s manželkou, ktorá ho prežila o 25 rokov

Netradičné zeleniny v našej kuchyni

Každý človek má malé alebo veľké tajomstvo. Niektorí si ho nechávajú navždy pre seba, iní sa oň podelia aj s druhými ľuďmi. Ja som sa rozhodol o jedno tajomstvo podeliť aj s vami, čitateľmi Beckovských novín. **Prezradím vám jedno malé tajomstvo z nášho Beckova. Objavil som netradičnú, málo známu, no vynikajúcu zeleninu. Ako sa to stalo?**

Pri jednej návšteve u pani Violyk Tupej, ktorá je, mimochodom, sesternicou môjho otca, som veľmi spozornel, keď nám teta Viola začala rozprávať o šoške. Šoška – rozmýšľam, či je to slovo z jidiš alebo z maďarčiny. Vôbec som to slovo doteraz nepočul a čo sa za ním skrýva, som absolútne nevedel. „Šoška, šoška“, hovorím si. „Čo to asi je?“

A teta Viola začala rozprávať: **„Bolo to už dávno, keď som bola ešte malé dievčatko, tak moja mama nám varievali veľmi dobrú omáčku. Volali ju šoška.** Také neznáme slovo. No bola taká dobrá, že všetci v rodine ju mali veľmi radi, že keď ju mama uvarili, len sa tak po nej zaprášilo, hneď sa minula. Všetci sme sa obľúbili. Mama ju varievali často. Od jari do jesene. Nebolo to zložité varenie, to, čo bolo do tejto omáčky treba, bolo doma poruke. Stále som však nevedela, z čoho sa varí. Až mi raz mama v kúte našej záhrady pod orechom ukázali akúsi zeleninu. Na prvý pohľad vyzerala, že je to viacej zelina, ktorú treba do záhrady vyhodit. No mama my vysvetlila, že je to šoška. Že je veľmi zdravá a ľuďom prospešná. Mali sme jej v našej záhrade neúrekom. A tak, aby sa aj dajaká koruna utrhla, keď mama išli na trh do Mesta predávať paničkám maslo, syr, smotanú alebo aj iné prebytky z nášho hospodárstva, keď bola sezóna, vždy zoberali aj za košík šošky. Rozložili ju pekne na trhu po stole do kôpok a paničky chodili, kukali, zvedavé, čo to je. A kupovali. Koruna mala vtedy veľmi slušnú cenu a každý „groš do domu“ sa hodil. Z obvyčajnej, kto nepozná, by povedal

„zelený“, sa tak dalo pár koruniek utržiť. A recept im mama pridala zadarmo.“

Tak tu je: Z dvoch lyžíc dobrej domácej masti a z troch lyžíc hladkej múky urobíme svetlú zasmažku a siahneme ju z platne. Šošku, asi pol kilogramu, dobre opláchneme v studenej vode, necháme odkvapkať na sitku, na drobno pokrájame. Pokrájanú ju vložíme do kastrola so zasmažkou, dobre rozmiešame a iba chvíľku osmažíme. Potom zalejeme najskôr štvrt litrom vody, znova dobre premiešame a zalejeme štvrt litrom šľahačkovej smotany, posolíme, prípadne trošku okoreníme mletým čiernym korením a za stáleho miešania na veľmi miernom ohni povaríme, kým omáčka trošku nezhrustne. Podávame s vareným vajíčkom, prípadne tmavým pečivom alebo ako omáčku k údenému mäsu alebo s fašírkou. „Dobrá chuť!“

Šoška je názov pre rastlinu – štiav, ktorý je tohoto jedla základom a zároveň v Beckove i názov tejto omáčky.

Štiav štitnatý, latinsky Rumex scutatus, L varieta Hortensis, málo známa, no kedysi veľmi používaná zelenina našich starých materí. V minulosti bola v Československu hojne pestovaná ako listová zelenina uvedená varieta Hortensis. Rastie divoko v horských oblastiach až do nadmorskej výšky 2700 metrov, v európskych horách strednej, južnej aj juhovýchodnej Európy, v juhozápadnej Ázii, Turecku, Iráne, Iraku. Je to vápnomilná rastlina, ale znesie aj mierne kyslejšie prostredie. **Je to trvalka, s plazivými výhonkami s trojuholníkovými až vajcovitými srdcovitými listami. Mrazy znáša dobre. Použiť možno listy a mladé stonky.** Rozmnožuje sa generatívne – semenami, ale aj vegetatívne – odkopkami. Kvitne v máji až v júni. Zberať možno od apríla až do neskorej jesene – koniec októbra (zdroj BOTANY.CZ).

Podakovanie: Touto cestou ďakujem našej tete Violke za toto krásne rozprávanie a za recept.

Ivan Ondrejovič

Výročia: júl - august

- 12. júl 1888 – 135. výročie úmrtia – Ján Kvačala st., publicista, pedagóg, národovec, narodil sa v Beckove 11. apríla 1830 a zomrel v Petrovci
- 16. júl 1388 – 635. výročie donácie – poľský šľachtic Stibor zo Stiboríc získal od kráľa Žigmunda Beckovský hrad a panstvo, svoju prvú donáciu
- 20. júl 1913 – 110. výročie narodenia – Gejza Bolda, piarista, kňaz, prekladateľ, pôsobil v Trenčíne a Prievidzi, zomrel v Beckove;
- 16. augusta 1768 – 255. výročie úmrtia – Ján Václav Sokolovec, kňaz, učiteľ poézie a rétoriky na rehoľnom gymnáziu v Sv. Jure, náboženský spisovateľ, venoval sa cirkevnému právu, zaslúžil sa o výstavbu piaristického kostola v Nitre, narodil sa 19. októbra 1692 v Beckove, zomrel v Jure pri Bratislave.

Hrad Beckov • Kalendár podujatí 8 - 9 2023

• 26. august 2023 Pivný festival

Prídte na hrad Beckov ochutnať zlatý poklad našich predkov. Chýbať nebudú ani sprievodné aktivity pre veľkých aj malých, dobré jedlo a hudba.

• 29. august 2023 Beckovský hrdina alebo ako Krutovláda slnko ukradla

Interaktívna rozprávka, v ktorej sa objavujú známe aj neznáme postavy z ľudových rozprávok, ktoré pozbielal Pavol Dobšínský. Z rozprávky do Zábavky.

• 31. august 2023 4 tenori

4 Tenori na Bratislavskom hrade a najkrajšie muzikálové árie v podaní Marián Vojtko, Pavel Vítek, Jan Kříž a Michal Bragagnolo.

• 1. september 2023 Bez rozdielov #1

Pri príležitosti prvého ročníka výstavy BEZ ROZDIELOV #1, ktorý sa venuje tvorbe detí na autistickom spektre, hrad Beckov v spolupráci s OZ Marcus SK a združením Hans opäť pripravili podujatie venované tomuto projektu. Tešiť sa môžete na výtvarné dielne, sokoliarske vystúpenia, prednášku s odborníčkou i rodičmi, muzikoterapiu v rytme afrických bubnov či rôzne aktivity pre veľkých i malých.

• 3. september 2023 Dožinky na Považí

Hradné dožinky sa budú nielen tento rok v znamení stredného Považia. V spolupráci s MAS Bielokarpatsko-trenčianskeho regiónu a mikroregiónu Bošáčka sme si pre vás pripravili okrem remeselných trhov aj bohatý program pre veľkých aj malých – na hrad zavíta Dúhalka aj miestne kapely ako Dolinka, PellMell69 či Beckovské ksichty, hasičský zbor, ľudové tvorivé dielne, či chill-out zóna Svet očami detí a mnoho iného.

• 9. – 10. september 2023 Škola učného pána Stibora

Učnený Stibor z Beckova, syn vojvodu sedmohradského, si pre vás pripravil hradnú cestu plnú vedomostných úloh zo stredovekých univerzitných lavíc – precvičíte sa v písme, alchémii, matematike a astronómii, logike aj rétorike – a v tvorivej dielni zas umeleckého ducha. Tešiť sa môžete aj na sokoliarske vystúpenia, dobové doskové hry, lukostreľbu, šermiarsku arénu, remeselníkov a čosi dobré pod zub.

• 15. september 2023 Po stopách beckovskej madony

Beckovská Madona od roku 2018 opäť skrášuje priestor hradnej kaplnky. Počas sviatku Sedembolestnej Panny Márie spoznajte cestu a príbeh jednej z gotických, tzv. „krásnych madon“, z limbového dreva. Pri tejto príležitosti otvoríme aj jesennú výstavu Druhý život dreva Zbyňka Pluhaře. Okrem umeleckých rezbárskych prác na vás čakajú tvorivé dielne a hry pre deti, či lukostreľba a iné sprievodné aktivity.

• 30. september – 1. október 2023 Legendami opradený hrad

Tento víkend na vás opäť čakajú nezvyčajne hrané prehliadky od slúžok hradného pána Stibora, ktoré vás s humorom prevedú nielen klebetami o tunajšom panstve, ale aj všakovakými stredovekými mýtmi – od mačiatok cez sobášu až po medicínu.

V obci Beckov konzorcium OREA Consulting Bratislava už po deviaty krát usporiadalo významné podujatie. Na hrade si každoročne prevezme cenu vždy komisiou vopred vybraná významná osobnosť z oblasti vedy, kultúry, športu, bankovníctva, medicíny. Tento rok si cenu Beckovské slnko prevzal náš prvý slovenský kozmonaut brigádny generál v. v. Ing. Ivan Bella. Tejto významnej akcie sa zúčastnili aj členky OOCR Trenčín, za obec Kálnica Žaneta Potočková a Lenka Benáková – na spoločnej fotke s Ivanom Bellom a so starostami obcí Kálnica a Beckov, Milanom Borcovanom a Ernestom Benkom.

ŽP

PZ Hurban Beckov

Jelenia ruja

Jedným z najkrajších okamihov poľovníckej sezóny pre poľovníka je jelenia ruja. Ruja trvá zvyčajne od polovice septembra do polovice októbra. Jelenice si vyhľadávajú vhodné rujoviská, kde za nimi prichádzajú jelene. Hlavný jeleň si udržuje jelenice pohromade a zväzda o ne veľké súboje. V tomto období sa chovajú v prírode na patričnej úrovni, bez púšťania psíkov z vŕzok a bez veľkého hluku. Nenarúšajme svojim konaním čaro prírody.

Oznamujeme občanom, že do dnešnej doby nebola zistená žiadna pozitívna vzorka AMO, KMO a besnoty. Nebol zaznamenaný žiadny problém, ktorý by sme spoločne nevyriešili.

Treba rešpektovať zákaz vjazdu motorových vozidiel do súvislých lesných celkov.

Propagácia konzumácie diviny

Dňa 19. augusta 2023 počas Dní obce Beckov bola usporiadaná súťaž vo varení jedál z kotlíka, ktorej sa zúčastnilo 17 družstiev. Hodnotiacu komisiu tvorili Ivan Tuli Vojtek, Marek Ort a miestni porotcovia. Absolútnym víťazom sa stalo družstvo PZ Hurban Beckov, ktoré varilo poľovnícky guláš. Zloženie družstva: Zdenko Čaňo, Ing. Lukáš Pavlovič a logistiku zabezpečoval Marek Čaňo. Táto činnosť je veľmi dobrá k propagácii konzumácie mäsa z diviny, ktoré obsahuje veľa prvkov potrebných pre ľudský organizmus.

PH

Zľava hospodár Pavol Hladký, členovia Zdenko Čaňo a Ing. Lukáš Pavlovič

Foto: Anna Kabelíková

BECKOVSKÉ SLNKO

BECKOVSKÉ NOVINY - dvojmesačník. Vydáva Obec Beckov, IČO 00311413. BN č.4/2023 vyšli 25.8.2023. Ročník XXVIII. NE-PREDAJNÉ: pre obyvateľov obce Beckov • ISSN: 1338-8142 02. Evidenčné číslo MK SR - EV 2878/09 • Adresa redakcie: Obecný úrad, Beckov č.180, 916 38 Beckov; e-mail: redakcia-bn@obec-beckov.sk; redakcia.bn.ko@gmail.com; tel. kontakt: 032 7742722, 0911 960 621 • Šéfredaktor a predseda redakčnej rady: Mgr. Dana Badžgoňová • Redakčná rada BN: Ing. Darina Jarábková, Ing. Katarína Kučerová, Mgr. Jozef Pekarovič, Mgr. Adam Straka, Zuzana Tehlárová • Grafická úprava a tlač: Tlačiareň J+K, Trenčín, Opatovská 41 • Webstránka obce: www.obec-beckov.sk. Za obsah článkov zodpovedajú autori.

